Otuz ikinci sene. Sayı : 4372 – 16

Gelinciik
HAZİRANDA ÇIKAR

Tasviri Efkâr

Başmuharriri: Ebüzziya zade Velid

MÜSTAKİL YEVMÎ GAZETE

Telefon : 20520
Telg. Tasviriefkâr İstanbul

Cuma 17 Mayıs 1940

Şımartılmış küçükler büyüdükleri zaman hayattan şamar yer!

Raif Necdet

(Şerhi 7 'nci sayfamızdadır)

Nihayet Alman İstilâsı Durduruldu

Cihanın dehşetle gözlerini dikmiş olduğu saha: Fransızların ikinci bir (Marn)ı olması beklenen (Möz) nehri ile onun iki tarafında cereyan eden korkunç harbin sahnesini gösterir harita

İTALYANIN ESRARENGİZ VAZİYETİ

İtalyada Yugoslavya Aleyhinde Nümayişler Başladı, Rusya Macaristan Ve Yugoslavyaya Garanti Veriyor. Tunada Alman Tahşidatı Olduğu Söyleniyor

Günün yazısı

Amerika neye Harbe girmiyor?

Bu sualin bizce kısa ve sarih bir cevabı vardır: Amerikanın, bu defaki Avrupa harbine karışmak istememesinin başlıca sebebi, Avrupa devletlerinin geçen harpten kalan borçlarını Amerikaya bir türlü ödemeğe yanaşmamış olmalarından ibarettir.

Bu çok mühim meselenin bugünlerde gerek Fransız gazetelerinde, gerek İngiliz gazetelerinde mevzuubahis edildiğini göremezsiniz. Fakat Avrupa büyük devletlerinin (Versay) muahedesinden sonra yirmi senedir takip ettikleri siyaseti tetkik etmiş olanlar pekâlâ bilirler ki Avrupa ile Amerika arasında bir türlü halledilmemiş müzmin bir alacak verecek davası vardır.

Büyük harpte Amerikalılar Avrupa harbine, yalnız Almanyanın tah telbahir muharebesinden müteessir oldukları için değil, biraz da reisicüm hurları M. Vilsonun teşvikine kapılarak iştirak etmişlerdi. Bu Vilson biraz da cezbeye tutulmuş (Mystique), mefkûreci ve dindar bir adam idi. Cihan Harbinde Almanyanın galebesini hem medeniyete, hem de hıristiyanlığa muzır addediyordu. Onun için Amerikalıları teşvik ede ede harbe sürükledi, bir iki milyon genç ve dinç Amerikalıyı silâh altına alıp Avrupaya gönderdi. Ayni zamanda İngiltere, Fransa, hattâ İtalyaya Amerikanın vasi mikyasta nakden yardımını da temin eyledi. Nihayet itilâf devletleri kısmen de Amerikanın bu askerî ve malî yardımları sayesinde harbi kazandılar. Harp davası bittikten ve sulh muahedeleri imzalandıktan sonra Amerika, İngiltere ve Fransadan milyarlara baliğ olan alacaklarını pek haklı olarak istedi ve bunu isterken «Sizi kurtarmak için kâfi derecede kan döktüm, hiç olmazsa alacaklarımı verin» dedi. Fakat gerek İngiltere, gerek Fransa bu borçlarından bir santim ödemeğe bile razı olmadılar. Bilhassa Fransızlar, çok para sevdikleri ve çok da muktesit oldukları için Amerikanın alacaklarını istemesi karşısında çok sinirleniyorlardı. O vakitki Fransız gazetelerinde «Amerika harbe bizi kurtarmak için değil, kendi menfaati için girdi, bize ikraz ettiği paralar da sırf kendi menfaati için sarfedilmiştir, şimdi ne yüzle bizden bu paraların iadesini istiyorlar» tarzında cidden çok haksız ve insafsız neşriyat bile vukubulmuştu. İşte Amerika efkârında,

(Devamı 5 inci sayfamızda)

Ebüzziya Zade
VELİD

İngiliz Tayyareleri Alman Geri Hatlarına hücum ederek bu hatları baştanbasa Tarümar Ettiler

Havadan İngiliz tayyareleri, karadan Fransız askeri Alman geri hatlarında şimendifer yollarını hercümerç ederek Alman nakliyatını sekteye hattâ felce uğratırken

" Alman şimendiferlerinin tayyare hücumu ile felce uğrayacak surette tahrip edildiğini dün İngiliz radyosu bildirmiştir. „

Londra, 16 (Hususî) — Üç günden beri devam eden şiddetli muharebeler hakkında cepheden gelen haberlere nazaran, halihazırdaki vaziyet şöyle hülâsa edilmektedir:

Namurla Anvers arasındaki cephe üzerinde Almanlar mütemadi taarruzlarda bulunmakta ve burada çok şiddetli harpler cereyan etmektedir. Almanların bu taarruzdan gayeleri Brükseli almaktır. Namour henüz Belçikalıların elinde bulunmakla beraber Almanlar tarafından çevrilmiştir. Diğer taraftan, Fransa İstihbarat Nezareti tarafından neşredilen son tebliğde de vaziyet şöyle hülâsa edilmektedir. Almanların mütemadi taarruzlarına maruz kalan Sedanda vaziyet iyiye doğru yüz tutmuştur. Burada Meuse nehrini geçmiş olan

(Devamı 7 inci sayfamızda)

Dün Çok Mühim Bir Nutuk Veren Reyno Sefirimizle Görüştü

* * *

Dünkü Vaziyetin Hülâsası

Anvers ile Sedan arasında vuku bulan şiddetli Alman taarruzu, Fransızların zırhlı birlikleri tarafından durdurulmuştur. Meuse vadisindeki meydan muharebesi bir hareket harbi halini almış bulunmaktadır. İngiliz tayyarelerinin, Alman tank kollarını, bindirilmiş kıt'alarını, şoseleri ve demiryollarını muvaffakiyetle bombardımanı neticesinde Alman akını kesilmiştir. Belçikalıların Liege ve Namour müstahkem mevkileri mukavemette devam ediyorlar. Hava harekâtı esnasındaki zayiat bire üç nisbetle Almanların aleyhine neticelenmiştir.

Ruzvelt Müttefiklere Yardım İçin 1 Milyar Tahsisat İstedi

Amerikada harp lehinde kuvvetli neşriyat yapılmağa başlandı

Vaşington, 16 (Hususî) — Cümhur reisi Roosevelt bugün öğleden sonra kongrede bir nutuk irad etmiştir.

Roosevelt evvelâ müdafaa bütçesi için 1 milyar 182 milyon dolarlık tahsisat istemiş ve bugünkü beynelmilel vaziyet dolayısile Amerikanın

(Devamı 3 üncü sahifemizde)

Gazete Sahifeleri Tahdit Ediliyor

Kararı Vekiller Heyeti kabul etti yüksek tasdika arzedildi

Ankara, 16 (Hususî) — Gazete sayfalarının tahdidi hakkında koordinasyon heyeti kararı icra Vekilleri heyetince kabul edilmiştir. Yakında resmî gazetede neşrolunacak ve neşri tarihinden itibaren meriyete girecektir.

Bu karara göre 49 - 58 santim eb'adında ve daha büyük eb'atta bulunan gazeteler 6 sayfa, daha küçük eb'atta olan gazeteler 8 sayfadan fazla çıkarılamıyacaktır. Ulus gazetesi resmî tebligat ve ilânların çok yer işgal ettiği günlerde 8 sayfa çıkabilecektir. Resmî gazete bu karardan istisna edilmiştir.

Tarihî Tetkikler

Hititler zamanında Anadolunun ırkî vaziyeti

Hititler devrinde, Anadolu, Harri, Kaşga gibi isimler taşıyan daha bir çok kavimlerle ve meselâ Lökyalılar, Kilikyalılar ve Karlarla da meskûndu, Hititler ise Orta Anadoluya hâkim bulunuyordu

YAZAN: Mükremin Halil

Bütün dünya milletlerinde müşahede edildiği veçhile bugün bizim milletimizin aslını teşkil eden Anadolu ahalisi de bir çok ırkların ve muhaceretlerin mahsulü bulunmaktadır.

Anadolu kıtası da Mısır ve Bâbil gibi beşer tarihinin en eski medeniyet ocaklarından birisi olmuştur. Bu medeniyeti kuranlara biz umumiyetle Hititler namını veriyoruz.

Medeniyeteçe kıdemleri Milâddan evvel kırk ile otuz asır arasına kadar çıkan ve Ege denizindeki eski medeniyetin müessiri olan Anadolu medeniyetini kurmuş bulunan Hititler dahi menşe itibarile bir ırktan gelmiş değillerdir

Hitit camiasını teşkil eden kavimlerin ırkî mahiyetlerini meydana çıkarmak henüz kabil olamamıştır. Fakat bunların mühim bir kısmının asıl Türk ırkının mensup olduğu Turanî ırkından oldukları büyük bir ihtimal ile tahmin olunuyor.

Hititlerin hiyeroglif harfleri ile yazılan yazıları henüz okunamadığı için bunların mensup olduğu grupların bir kısmının dilleri meçhul kalmıştır.

Yalnız Anadoluya büyük Arya muhacereti sırasında gelen Aryaların bu ülkeye girişi Hitit diline tesir etmiş ve Avrupalıların bugün Asyalı tesmiye ettikleri Hitit dili ile Arya dili bir ihtilât geçirerek yeni bir lisan vücude gelmiştir.

Çivi hatlarile yazılmış olan kitabelerden anlaşıldığına göre bu lisan grameri itibarile Arî bir dildir, fakat kelimelerinin ekserisi Arî aslına mensup değildir.

Eski Hititçenin bu kelimelerini bizim mensup olduğumuz Turanî asıla irca etmek istiyenler pek çoktur.

Malûm olduğu üzere Hititler devrinde Anadolu Harri, Kaşga gibi isimler taşıyan daha bir ;ok kavimlerle ve meselâ Lökyalılar, Kilikyalılar ve Karlarla da meskûn idi.

Elde kitabeleri mevcut olan Hititler ise Orta Anadoluya hâkim bulunuyorlar ve bazan bu küçük kavimleri kendi hegemonyaları içinde birleştiriyorlardı.

Bu küçük kavimlerle Hititler arasında da bir dil birliği mevcut olup olmadığı henüz tesbit edilememiştir.

Hititlerin hâkim bulundukları devirlerde bir taraftan da cenuptan Sâmî tesirleri ve Arâmi kolonizasyonu Anadolunun ortasına kadar yavaş yavaş girmiş bulunuyordu.

Onuncu asırdan itibaren başlıyan İskit akvamının tazyiki, Anadolunun şarkına Urartular başda olmak üzere bir çok Kafkas akvamını sevkettiği gibi bilâhare bizzat İskitleri ve onları takiben de Trak aslından ve binaenaleyh Arî olduğu iddia edilen Kimerleri de şarktan Anadoluya getirdi. Diğer taraftan Milâddan evvel on ikinci asırdan itibaren garp yolundan da Anadoluya büyük Trak kavminin bir çok şubeleri, meselâ Vitinyalılar, Mözyalılar, Finikyalılar ile bu sonuncuların bir çok kolları gelerek her tarafa yayıldılar ve Hitit camiasını dağıttıktan sonra yer yer yerleşerek hükûmetler ve krallıklar kurdular. İşte onuncu asırdan itibaren biz Anadoluda bu Trak ırkını hâkim ırk olarak görüyoruz.

Trak ırkının bir kolu olan Kumagenler Ceyhan havzasında, Muşgiler Diyarbakır taraflarında yerleşirken Trakyalıların bir şubesi olan Finikyalıların bir kolu bulunan Haytlar da şarka çekildiler ve oradaki eski Uraltularla karışarak ermeni dediğimiz cemaati vücuda getirdiler.

Yine Trakların diğer bir kolu Kas tamonu taraflarına yayıldı ve eski Kaşgalarla birleşerek Yunan müverrihlerinin Patlagonyalılar tesmiye ettiği yeni bir kavm ve krallık vücude getirdi.

Karadenizin diğer tarafları ise Kolkidalı ve Halt adları ile anılan ve Kafkasyalı ırka mensup oldukları iddia edilen bir kavim tarafından işgal edilmişti.

Arî olan Helen ırkına gelince, bunlar da bütün Akdeniz havzasına yayıldıkları gibi Anadoluda gerek Ege denizinde, gerekse Karadeniz sahillerinde koloniler vücude getirmişler, ve gerek iktisadî bakımdan, gerekse kültür bakımından dahildeki küçük ve vahdetsiz ve biribirile mücadelede bulunan bu kavimlere nüfuza başlamışlardır.

ŞEHİR HABERLERİ

Haliç İdaresi Bu sene Kârsız

Vapurların tamiri için belediyeden acele yardım bekleniyor

İstanbul belediyesi Haliç idaresine vaziyeti ıslah edebilmesi için yirmi bin liralık yardımda bulunmayı kararlaştırmıştı. Haliç idaresinin 939 mali senesine ait bilânçosu çıkarılmıştır. Bu bilânçoya nazaran idarenin 939 senesindeki kâr ve ziyanları biribirine tamamen müsavi gelmiştir. İdare vaziyetini bu şekilde tevazün ettirebilmek için bu sene hiç esaslı masarifat yapmamış, kat'i ve esaslı bir tamire muhtaç olan ve güç belâ seferlerini yapabilen vapurlarını bile kızaklamamıştır. Haliç vapurları bundan dört beş sene evvel senede dokuz milyon yolcu taşıdığı halde yolcu miktarı son sene üç buçuk milyona düşmüştür. Yolcu azlığına rağmen idarenin bilânçosunu tevazün ettirebilmesi çok büyük bir tasarrufla temin edilebilmiştir. İstanbul belediyesinin 935 senesine kadar hasılâtı safiyeler dolayısile şirketten yüz on dört bin liralık bir alacağı vardır.Ayrıca 935 senesinde şirketin hukukî vaziyeti değiştiğinden bu alacaklar bundan sonra, şimdiye kadar teraküm etmiştir. Belediye bunları şimdilik tahsil edemiyecektir.

Haliç idaresi belediyeye müracaat ederek bir an evvel yirmi bin liranın verilmesini istemiştir. Bu para ile seferde olan vapurları ve bazı iskeleleri tamir edecektir.

İki motör çarpıştı bir kayık battı

İzmitten gelmekte olan on yedi tonluk İhsanı Hüda motörü gece yarısı İstanbuldan İzmite gitmekte olan Yıldırım motörü ile şiddetle çarpışmıştır.

Her iki motör de ehemmiyetli surette hasara uğramış, İhsanı Hüda motörünün küpeştesi parçalanmış ve hücum eden sular güçlükle bertaraf edilerek motör limanımıza gelebilmiştir. Yıldırım motörü İzmite doğru yoluna devam etmiştir.

Bundan başka balıkçı Recep evvelki akşam Anadoluhisarı açıklarında sandalını, Şile limanına ait ve İsmailin idaresindeki yirmi dokuz tonluk Hikmet motörüne bağlamak istemiş, fakat bu sırada birdnbire sandal devrilmiş, Recep motördekiler tarafından kurtarılmış, sandal batmıştır.

Şark Demiryolları Memurlarının Tazminat Davası

Yarım milyonluk dava avukat gelmediğinden başka güne bırakıldı

Hükûmet tarafından satın alınan «Şark Demiryolları Şirketi» tasfiye edilirken Yunanistandaki memurlarına birer aylık ikramiye dağıtmış, fakat Türk memurlara vermemişti.

Bunun üzerine 1200 den fazla eski Şark Demiryolları memur ve müstahdemi ikinci ticaret mahkemesine müracaat ederek şirketten ikramiye olarak alacakları 500 bin liraya yakın bir paranın kendilerine verilmesini istemişlerdi.

Henüz tahkikat safhasında bulunan muhakemenin geçen celsesinde, mahkeme, şirketin Yunanistandaki memurlarına ikramiye verdiğinin doğru olup olmadığını Hariciye Vekâletimiz vasıtasile Yunan demiryollarından sordurmuş ve bunun cevabı gelmiştir.

Dün öğleden sonra ikinci ticaret mahkemesi bu davaya bakacak, şirketin muhasebecisile bazı şahitleri dinliyecekti. Ancak memurların vekili Ali Şevket Manisada bulunduğundan dolayı muhakeme görüleme miş ve Yunanistandan gelen cevap ta okunmamıştır. Bu yüzden muhakeme başka güne bırakılmıştır. Evvelki muhakemeye Şark demiryolları nın eski memurlarından 40 kadarı gelmiş bulunuyordu.

BELEDİYEDE:

Belediye bütçesi Ankaraya gönderiliyor

Belediye muhasebecisi bu akşam belediye bütçesini Ankaraya götürecektir. Muhasebeci ayni zamanda belediyeye ait bazı mesele'er hakkında temaslarda bulunacaktır.

Hürriyet tepesindeki park pazara açılıyor

Hürriyetiebediye tepesindeki parkın inşası bitmiş ve içerisine şimdilik 35 bank kanulmuştur.

Parkın açılma töreni önümüzdeki pazar günü yapılacaktır.

Kabataşta bir park yapılıyor

Belediye, Kabataşta Çürüksulu emlâkini istimlâk ed p orada bir park vücude getirmeğe karar vermiştir.

Pamuğa Mukabil Petrol Alacağız

Rumanya hükûmetile bu hususta bir anlaşma yapılıyor

Bükreşe giden ticaret heyetimizde pamuk mümessili olarak bulunan Kasım Gevrek şehrimize dönmüştür.Rumanya hükûmeti bizden alacağı pamuklara mukabil benzin ve petrol vermeği kabul etmiş ve bu hususta karşılıklı bir tediye anlaşması kararlaştırılmıştır. (Leye) yeniden fiyat tesbiti işi el'an müzakere safhasındadır. Görüşmelerin bir haftaya kadar müsbet bir şekilde neticeleneceği ümit edilmektedir,

İKTISAD İŞLERİ:

Altın ticareti aldı yürüdü

Altın ticareti devam etmekte olduğundan fiyatlar her gün 60 - 70 kuruş yükselerek 23 liraya kadar çıkmıştır.

Söylendiğine göre, altın Suriyede bizim para ile 34 liraya çıkmış olduğundan bazı açık gözler buradaki altınları Suriyeye kaçırıp satmak gayesile toplamaktadırlar. Fakat Merkez bankası vaktinde tedbirler almıştır. Buna rağmen altının gramı 250 - 260 kuruş arasındadır. Bir altın lirada safî olarak 6-6 gram altın olduğuna göre bir liranın 14 liraya satılması icap etmektedir. Bu da şehirde perakende altın ticaretinin devam ettiğini göstermektedir.

İhraç edilen maddeler

Son günlerde İtalya ve Yunanistan fazla miktarda balık almaktadırlar. Dün iki İtalyan ve bir Yunan balıkçı gemisi dolu olarak limanımızdan hareket etmiştir. Yine dün İngiliz bandıralı (Erato) gemisine de İngiltereye gitmek üzere on bin sandık yumurta ve mühim miktarda kabuklu fındık yüklenmiştir.

Almanyaya satılan bir milyon liralık fındığın vapura yüklenmesine başlanmıştır. Almanya ile son olarak imzalanmış olan beş milyon liralık muvakkat ticaret anlaşması kontenjanlarına göre satışlar devam etmektedir.

Dokumacıların dilekleri

Dokuma tezgâhları mümessilleri mıntaka ticaret müdürüne müracaat ederek muhtaç oldukları pamuk ipliğini yerli fabrikalardan temin edemediklerini bildirmişler ve pamuk ipliği tevziatının kend kooperatiflerine verilmesini istemişlerdir. Mümessillerin iddialarına göre, fabrikalar istihsal ettikleri pamuk ipliğinin kısmı âzamını tüccarlara vermekte, toptancılar da bu malları fahiş kârla tezgâhtarlara satmaktadırlar.

Küçük gangsterler mahkûm oldular

Geçen sene Beyoğlunda Ağacamii civarında oturan Fransua adında birisinin bir gece yarısı evine girerek, ellerini ve gözlerini bağladıktan sonra para ve eşyalarını çalan Corc, Marko, Kiryako ve Raul isimlerindeki çocukların birinci ağır cezada görülen muhakemeleri dün bitirilmiştir.

Mahkeme, küçük gangsterlerden Corcu 9 ay, Raulü iki sene 2 ay 20 gün, Marko ile Kiryakoyu da birer buçuk sene hapis cezasına mahkûm etmiştir.

Gözümüzün Gördüğü

Gene o dert

Başlığı okuyunca şüphesiz otobüslerden bahsedeceğimizi tahmin etmişsinizdir. Canları sıkılıp yarış ettiklerini, yoru lup öküz arabası misali yol aldıklarını, bozulup homurdan dıklarını anlattık. Bugün de, son zamanlarda sık sık rastlanmağa başlanan bir lâübali hareketlerinden bahsedeceğiz.

İçinde bulunduğunuz otobüs birdenbire duruyor. Şaşırıp etrafınıza bakınırken, şoför ve biletçinin sizi meraktan kurtaran ihtarını duyuyorsunuz:

— Haydi Baylar, arkadaki arabaya! Biz geri dönüyoruz.

— Neden?

— Burada yolcu yok, ötede çok da ondan!

Doğrusu, üç kuruş kazanç uğuruna halka ancak bu kadar eziyet edilir. Bundan ötesi işkencedir ki, Belediye otobüs işletmesini üzerine alıncaya kadar korkarız, bunu da göreceğiz... NEBİL SANVER

Fırıncılar şirketinin bir marifeti

Beyoğlunda bir simitçi fırınında ekmek imâl etmemek şartile aylık icarının yarısının fırıncılar şirketi tarafından verildiği tesbit edilmiştir. Belediye halkın aleyhinde olan bu vaziyete ne şekilde müdahale edeceğini tetkik etmektedir.

Şaka yapmış

Kerestecilerde Kran adında birinin dükkânında çırak Habil, ustası dışarı çıktığı bir sırada ceketinin cebindeki yedi buçuk lirayı aşırmış, iş meydana çıkınca da «Şaka yaptım!» demiştir.

Üçüncü sulh ceza mahkemesine verilen Habil, 20 gün hapis cezasına mahkûm ve hemen tevkif olunmuştur.

BORSA

16 / 5 / 1940

			Açılış-Kapanış
Londra	1	Sterlin	5,2375
Nev-York	100	Dolar	164,65
Paris	100	Frank	2,9647
Milano	100	Liret	8,3125
Cenevre	100	İsv. Fr.	29,26
Amsterdam	100	Florin	—
Berlin	100	Rayişm.	—
Brüksel	100	Belga	—
Atina	100	Drahmi	0,97
Sofya	100	Leva	1,99875
Prag	100	Çek Kr.	—
Madrid	100	Peçeta	13,6050
Varşova	100	Zloti	—
Budapeşte	100	Pengö	30,0475
Bükreş	100	Ley	0,6225
Belgrad	100	Dinar	3,9375
Yokohama	100	Yen	38,4825
Stokholm	100	İsveç Kr.	30,9925
Moskova	100	Ruble	—

ESHAM ve TAHVİLÂT

1938 % 5 ikramiyeli		19.
Sivas - Erzurum	2	19.57
Sivas - Erzurum	3	19.57

Merkez Bankası hisse senedi 104 - İş bankası nama peşin

31 sene evvel Tasviri Efkâr

Hak kuvvette

13 Haziran 1909

Süleyman Nazif, mağrur Bismarkın «Kuvvet hakka galiptir!» sözünü mevzuu bahsederek şöyle demektedir:

Halbuki hakka makrun olmıyan hiçbir kuvvetin imkânı devam bulamamış olduğu hem tarihin, hem meşhudatı ruzmerrenin şahadetile sabittir. Nerede Cengiz ki küşurlardan hûnu ateş aktırdı? Nerede Timürlenk ki topal ayağının altında Maveraünnehirden Akdenize kadar olan bilûmum beldan ve memalik çiğnendi ve ezildi? Nerede Napolyon Bonapart ki koca İngiltereyi abluka etmek isterken, yine o İngilterenin küçük bir adasında altı sene inledikten sonra mevcudiyeti muzafferiyesine hitam verebilmişti?... Kuvvetin başka hiçbir hakka istinat etmiyen eski, yeni ne kadar hükümdaran gelmiş ise, hepsi kuvvetlerile birlikte muzmahil olmuş ve meydanı şan ve şeref hakka, yalnız hakka kalmıştır.

Muallim İhsan Şerifin hatırası dün anıldı

Üstad İhsan Şerifin ölüm yıldönümü münasebetile dün öğleden sonra merhumun Edirnekapı şehitliğindeki kabrinde bir ihtifal merasimi yapılmıştır.

Erkek muallim mektebi talebelerile üstadın yetiştirdiği bir çok zevat müteaddid mektep müdür ve muallimlerinin bulunduğu merasimde Galatasaray lisesi ilk kısım müdürü Saffet bir hitabede bulunarak merhumun hayat ve eserlerinden bahsetmiştir.

Pek hazin olan merasim gözyaşları ile nihayet bulmuştur. Üstadın kabrine bir çok mektepler namına müteaddit çelenkler konmuştur.

Türk gazetecileri Londrada

Londra, 16 (A.A.) — Britich Conseil reisi Lord Lloyd, Türk heyetini Londrada karşılamıştır. Londradaki umumî kanaat, harp bulutlarının bu kadar yakından tehditler gösterdiği şu sıralarda Türk gazetecilerile mebuslarının Büyük Britanyayı ziyaret etmeleri, hakiki sportmenlere yakışır bir hareket olduğu merkezindedir.

Bir çocuğun cesedi mezardan çıkarılıp morga kaldırıldı

Geçen yaz Aksarayda tramvay altında kalan Zeki adında 12 yaşlarında bir çocuğun, yaralı olarak tramvay altından çıkarılırken frikonun kayması neticesinde öldüğü iddia edilen ve kurtarma ameliyesini yapan Aksaray deposu usta başısı ile bazı ameleler ikinci asliye ceza mahkemesine verilmişlerdi.

Mahkeme geçen celsede Zekinin friko yarasından mı, yoksa tramvay kazasında aldığı yaradan mı öldüğünün tesbiti için cesedinin mezardan çıkarılmasına karar vermişti.

Dün bir heyet Merkezefendi mezarlığına giderek, çocuğun mezarını açtırmıştır.

Cesedin adalât kısmı çürümüş olduğundan bakiye kalan kemikleri çıkarılmış ve morga kaldırılmıştır.

Yeni kurulan birlikler

Demir, bakır, teneke ve buna mümasil madenî eşya ile iştigal eden tüccarlar dün ihracatı kontrol dairesinde bir toplantı yaparak birlik kurmağa karar vermişlerdir. Birlik, madenî eşya birliği namı altında teşekkül edecek ve bilcümle madenî eşya ithalâtını deruhte edecektir. Bugün öğleden sonra manifaturacılar da toplanarak birliklerini kuracaklardır.

Belediye amelenin hayatını tanzim için mühim bir proje hazırladı

İhzarî mahiyette olmak üzere Beyoğlu ve Edirnekapı semtlerinde birer amele kantini kuruluyor

Belediye amelenin hayat şartlarını tanzim için, Avrupada olduğu gibi muayyen amele kantinleri tesisine karar vermiştir.

Bu işe belediye evvelâ kendi müesseselerinin amele ihtiyaçlarını karşılıyacak şekilde başlayıp bilâhare imkân buldukça genişletecektir.

Şimdilik tramvay, su, ve tanzifat amelelerinin hayat şartlarını düzeltecek bir proje hazırlamıştır. Bu işler için Avrupadan celbedilen plânlar tatbik olunacak ve içlerinden en münasibi seçilerek hemen inşaata başlanacaktır.

Böylece az bir para ile âzami kalori temini mümkün olacak ve amele sıcak yemek yiyebilecektir.

Kantinlerin biri Beyoğlu, diğeri de Edirnekapı semtinde kurulacaktır.

Yarım Milyonluk Tazminat Davası

Sabık Şark Demiryolları aleyhine yarım milyon liralık tazminat davası açan memur ve müstahdemlerden bir kısmı dünkü celsede.

Muallim İhsan Şerif İhtifali

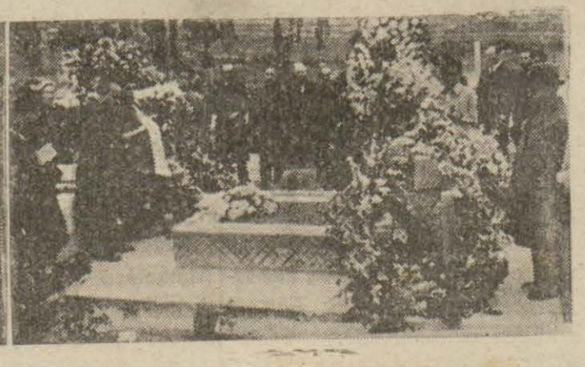

Üstad muallim İhsan Şerifin aziz hatırası dün anılmıştır. Resim, dün yapılan ihtifal merasiminde bulunanları gösteriyor.

HARİCÎ HABERLER

Avrupa harbi

260 ıncı gün

Fransız tebliği

Paris, 16 (A.A.) — Fransız akşam tebliği:

Muharebe, heyeti umumiyesi itibarile ayni genişlikte devam ediyor. Bazı noktalarda çok şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Bombardıman hava kuvvetlerimiz, avcı hava kuvvetlerimizin himayesinde, keşif hava kuvvetlerimizin bildirdiği düşman kollarına ve zırhlı makinelerine muvaffakiyetle şiddetli hücumlar yapmıştır.

Paris, 16 (A.A.) — Havas ajansı, Fransız akşam tebliğinden sonra, askerî vaziyet hakkında saat 23 te aşağıdaki malûmatı vermiştir:

Namur ile Sedan arasındaki vaziyette, bugün hiçbir terakki olmamıştır. Çarpışmalar devam etmektedir. Fakat, son iki gün içindeki büyük şiddetini muhafaza eylememiştir.

Sedan mıntakasında, Fransız kıtaları, şiddetli mukabil hücumlar esnasında, bazı mevzileri geri almışlardır. Başka yerlerde Alman hücumları durdurulmuştur. Bundan, nisbî bir sükûn ve her türlü Alman terakkisinin kat'î surette durdurulduğu mânası çıkarılmamalıdır. Fransız kumandanlığı, bugünü, iki gün evvelki şiddetli çarpışmalardan sonra muharebe tertibine intizam koymıya tahsis etmiştir. Takviye cüzütamları normal surette gelmektedir.

Hava muharebesi, daima durmadan ayni şiddetile devam eylemektedir Alman bombardıman tayyareleri müttefik avcı tayyarelerine hücum etmektedir. Müttefik hava kuvvetleri, şiddetli çarpışmalarında yalnız zırhlı cüzütamlarına mahsûs zayiat verdirmektedir. Alman zırhlı cüzütamları, her yerde, Fransız - İngiliz hava kuvvetlerinin hücumuna uğramıştır.

Alman tebliği

Alman hududu, 16 (A.A.) — Havas ajansından:

Yüksek Alman kumanda heyeti tebliğ ediyor:

15 Mayısta saat 11 de Holanda ordusunun teslimiyeti, Alman ordusu yüksek kumandanlığı ile Holanda ordusu ve donanması yüksek kumandanlığı arasında imza edilmiştir.

Sovyet - Yugoslav Münasebetleri

Belgrad, 16 (A.A.) — Moskovadan dönen Yugoslav ticaret heyeti, bu gün öğle üzeri Belgrada gelmiştir. Heyet âzası, Moskovada görülen işlerden çok memnun olduklarını ve Sovyet - Yugoslav münasebetlerinin istikbali hakkında nikbin bulunduklarını bildirmiştir.

Yıldırımdan 4 Amele Öldü

Gümüşane, 16 (A.A.) — 24 saattenberi devam eden yağmurlardan çiftçiler sevinmekte kuraklık dolayısile yükselmiş olan zahire fiyatları birdenbire düşmüştür.. Gümüşane - Şiran yolu üzerindeki Tersun dağının Zimon köyü civarında çalışan mükellef amelenin yağmurdan sığındığı binaya isabet eden yıldırımdan dört amele ölmüş ve dört kişi de yaralanmıştır.

Sanayi müesseseleri iş kanunundan istisna ediliyor

Ankara, 16 (Hususi) — Bilûmum sanayi ve iş yerleri hafta tatili kanunundan istisna edilmektedir. Her nevi iplik ve dokuma imalâthane ve fabrikalarile Sümerbanka bağlı bilûmum fabrikalarda mesai saatleri gün ile üç saate kadar arttırılacaktır. Bu hususiaki kararname yüksek tasdika arzedilmiştir.

Ruzvelt Müttefiklere Yardım İçin 1 Milyar Tahsisat İstedi

(1 nci sayfadan devam)

müdafaasına hız verilmesi elzem olduğunu söyliyerek, Amerikanın bilhassa senede en aşağı 50 bin tayyare imal edebilecek bir hale gelmesi lâzımgeldiğini ilâve etmiştir.

Roosevelt bundan sonra, bugün bir hayli değişmiş olan harp şartları dolayısile Amerikanın kâfi derecede teslih edilmediğini söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Kalben ve maddeten kuvvetli olmak mecburiyetindeyiz, Müdafaa tertibatımız büyük olmalıdır. Artık Okyanuslar Amerikayı müdafaaya kâfi değildir. İdealimiz dahilde ve hariçte sulhün idamesidir. Fakat icabında Amerika hürriyeti için çarpışacağız. Bunun için hazır olmalıyız.»

Harp lehinde neşriyat

Nevyork, 16 (A.A.) — Nevyork Herald Tribune gazetesi yazıyor:

Birleşik Amerikanın mevcudiyeti ve huzuru bakımından en ucuza mal olacak hal çaresinin derhal Almanya ya harp ilân etmek olması pek muhtemeldir. Alman harp makinesi, kuvvetli olduğu kadar çirkin bir şeydir. Birleşik Amerika, bu hale artık göz yumamaz.

Nazi Taarruzunu Takbih

Montevideo, 16 (A.A.) — Birleşik Amerika dahil olmak üzere 14 Amerika cümhuriyeti, Belçikaya, Holandaya ve Lüksemburga yapılan nazi taarruzunun protesto edilmesi için Uruguay tarafından vaki olan teklifi kabul etmiştir.

Eski Uruguay cümhurreisi Serrato'nun riyaseti altında nüfuzlu şahsiyetlerden mürekkep bir zümre cümhurreisi Baldomiye bir arzıhal vererek, bütün Amerika cümhuriyetinin Alman ile münasebatı kesmek üzere

Monakoya Gitmek Yasak

Monark, 16 (Hususî) — Hariciye tedbir almalarını istemiştir.

nezareti, diğer nezaretlerle istişareden sonra mal veya yolcu nakleden Amerikan vapurlarının İtalya ile Fransa arasında bulunan Monako prensliği limanına uğramalarını menetmiştir. Amerika hükûmeti, Amerikalıların hususî bir mezuniyet almaksızın Monakoya gitmelerini de menetmiştir.

Ruzveltin Mesajı

Nevyork, 16 (Hususî) — Reisicümhur Ruzvelt'in İtalyanın harbe girmesi ihtimallerinin artması üzerine Kont Çiyano vasıtasile Mussoliniye şahsî bir mesaj gönderdiği haber alınmıştır. Mesajda İtalyanın harbe girmesile bugünkü ihtilâfın çok geniş bir sahaya yayılacağı bildirilmektedir. Ruzvelt, İtalyanın harbe iştirak edeceği haberini alır almaz derhal hükûmet erkânını içtimaa davet etmiştir.

Romada, mesajın Mussoliniye tevdi edildiği teyit edilmekle beraber ne gibi tesir bıraktığı öğrenilememiştir. Maamafih, İtalyadaki İngilizlerin ve Mısırdaki İtalyanların bu memleketleri terke davet edilişleri, vaziyetin gittikçe vahamete doğru gittiğini göstermektedir. Buna mukabil Amerikan resmî mahafili Conte di Savoie adındaki İtalyan transatlantiğinin Amerikaya müteveccihen yola çıkmış olmasını memnuniyetle karşılamışlardır. Malûm olduğu üzere bu vapurun hareketi son hâdiseler üzerine İtalyan resmî makamlarınca tehir edilmişti.

Tehlikeli Mıntakadaki Amerikalılar

Londra, 16 (Hususî) — Amerika Birleşik hükûmeti, Balkanlar, İtalya ve cenubi şarkî Avrupasındaki bütün sefaret ve konsolosluk memurlarına gönderdiği bir tebliğde, bu memleketlerde bulunan Amerikan tebaasının Bardeaux tarikile Portekiz limanlarından birisine gitmeleri lüzumunu bildirmiştir.

Bu tebliğden Amerika Birleşik devletinin, sayılan mıntakları tehlikeli addettiğini ve harbin yakında buralara sirayet edeceği endişesinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Japonya Meselesi

Nevyork, 16 (Hususî) — Ayan meclisi bahriye encümeni, Japonyanın bahrî bir hezimete uğratılarak âciz bir hale getirilmesinin mümkün olduğunu, fakat böyle bir harbin çok vahim neticeler doğuracağını ve bunun için, böyle bir harbin önüne geçmek üzere her ne lâzımsa yapılması lâzım geldiğini beyan etmiştir.

Encümen, bugünkü bahrî nisbetler baki kaldıkça Amerikanın bir taarruzdan korkmıyacağını ilâve etmektedir. Beyanatta, deniz kuvvetlerinin

(Devamı 7 inci sayfamızda)

Mühim Bir Karar

Apartımanlarda Korunma Odası, Bahçelerde De Siperler Kazılacak

Vali dün pasif korunma işlerinde apartıman ve ev sahiplerine düşen vazifeleri izah etti

Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar yanında Seferberlik müdürü olduğu hâlde dün gazetecileri kabul etmiş ve pasif korunma işleri hakkında beyanatta bulunmuştur.

Ayrıca Seferberlik müdürlüğü tarafından dört yüz bin nüsha basılan ve her eve dağıtılan Pasif Korunma broşürlerinde de izah olunduğu gibi vali ezcümle aşağıdaki maddeleri tebarüz ettirmiştir:

1 — Üç kattan fazla olan beton apartımanlar alt katlarını pasif korunma odası olarak tanzim edecekler ve bilhassa ihtiyaca kâfi gelip gelmiyeceğini daha evvelden tecrübe edeceklerdir.

2 — Ahşap binalardan bahçeli olan ve bu işe müsait bulunanlar da mümkün olduğu kadar evden uzak bir şekilde (her kazada hazır olan nümune sığınaklarına müşabih) siperler kazacaklardır.

3 — Üç kat ve üç kattan az beton apartımanlar ile ahşap olup ta bahçesi olmıyan bina sahipleri, en yakın zamanda mahallî emniyet âmirliklerine müracaat edecekler ve bu gibiler gösterilen müsait mahalde müşterek masrafla ihtiyaca kâfi gelecek şekilde siper yaptıracaklardır.

4 — Sığınak olarak kabul olunan katların pencere önlerine kum torbaları konacak, pencereler dahilden de tahta kepenklerle sağlamlaştırılacaktır.

5 — Seferberlik müdürlüğünün Pasif korunma broşürlerinin evlere dağıtıldığı tarihten bir buçuk ay sonraya kadar bu tedabiri almıyanlar da Pasif Korunma kanununun muayyen maddeleri hükümlerine tâbi tutularak cezalandırılacaktır.

Vatandaşların bu işleri bir an evvel bitirmeleri kendi menfaatleri icabıdır. Herkes kaza merkezlerindeki nümune siperlerini tetkike ve lüzum hissettiği izahatı istemeğe serbestir.»

İsviçreliler bir Alman tayyaresi düşürdüler

Lozan, 16 (A.A.) — İsviçre Genelkurmayının saat 18 de bildirdiğine göre, Zürih kantonu üzerinde bin metre irtifada uçan bir Alman bombardıman tayyarsi görülmüştür.

Heinkel 101 ile İsviçre avcı tayyareleri arasında kısa bir çarpışma olmuş ve tayyare dafi topları da harekete geçmiştir. Yere inmeğe mecbur edilen Heinkelde yangın çıkmış ve tayyarenin bir kanadı sakatlanmıştır. Tayyarenin mürettebatından iki yaralı enterne edilmiştir. Diğer ikisi kaçmıştır. Bunlar, faal surette aranmaktadır.

Yunanistanın Tekzibi

Atina, 16 (A. A.) — Atina ajansı İngiliz kuvvetlerinin Elen bitaraflığını ihlâl ederek bir istikşafta bulundukları, İtalyan vapurlarının Yunanistana uğramağa nihayet verdikleri hakkındaki yabancı gazeteler tarafından işaa edilen şayiaları kat'î surette yalanlamağa salâhiyettardır. Buna mümasil diğer şayialar da kati surette yalanlanmaktadır.

Atina ajansı, Arnavutluk karşısında bulunan Elen kuvvetlerinin takviye edildiği ve Elen harbiye müsteşarının şimalî Yunanistana yaptığı seyahatin bu takviye ile alâkadar bulunduğu hakkındaki radyo haberini de kat'i surette yalanlamaktadır. Harbiye Müsteşarının seyahati, normal servis ihtiyaçlarından münbaistir.

ALMANYA MEKTUBU

Müstevli Bir Milletin İç Yüzü

Harbe rağmen herkes enflasyondan korktuğu için hovardalık ediyor. Devlete kimsenin itimadı yok, Lehistanda inzibat namına dehşet ve facia işleniyor

Hergün yeni bir memleketi daha kurbanları arasına sürükleyen Almanyanın dahilî vaziyetini herhalde merak edersiniz. Harbden evvel esasen her türlü muhaberatı kontrol eden bu memleket, şimdi dahilî vaziyeti fena gösterecek en küçük bir haberi dahi dışarı çıkarmamak için her çeşit kontrol vasıtalarından istifadeye uğraşıyor. Bu vaziyette, Almanyadan hakikî bir havadis almak imkânsızlaşmış bulunmaktadır. Yalnız, bütün uğraşmalara rağmen, Alman polisi, kafalarda yer eden hatıraları silememektedir. Kontrol imkânı bulunamıyan bu biricik saha, Alman gizli polisi ve Propaganda nezareti memurlarını işgal eden en mühim meseledir.

Bu hususiaki serbestiden (!) istifade eden bir yurddaşımız Almanyadaki intıbalarını şöyle anlatıyor:

Hükûmetine karşı bir koyun sürüsü kadar ürkek ve uysal olan Alman halkı, radyo ve gazetelerle verilen propaganda havadislerine inanmaktadır. Üstü yaldızlı birer komprime halinde olan bu haberleri hemen her kes kemali afiyetle yutuyor. Harbin başlangıcında oldukça mühim bir yekûn teşkil eden aleyhtarların miktarı da günden güne azalmaktadır. Bu hususta Gestapo ve Propaganda Nezareti elele çalışıyor.

Ötedenberi mutlak bir tahakküm altında yaşamağa alıştırılmış olan halk Hitlerin şahsını ve orduyu sevmektedir. Fakat parti üniformasını taşıyan S. S. ve S. A lar her tarafta nefret uyandırmışlardır. Dürüşt muameleleri ve her türlü kayıddan azade hareketlerile bu adamlar, halk üzerinde dehşetten başka bir his uyandırmıyorlar.

Bugün, en mühim meselelerden biri de gıda işidir. Yiyecek tedariki hususunda Almanyanın her tarafında aynı sıkıntı çekilmiyor. Dört buçuk milyon nüfusu olan Berlin, gıda tedariki için en gayrımüsaid şehirdir. Bilhasa, Berlini besleyen Hamburg harb dolayısile âtıl kaldıktan sonra. Buna mukabil, bir ziraat sahası olan ve bitaraflar hududuna da yakın bulunan Münih ve civarı bu cihetten daha rahattır. Pek tabiî olarak bu nisbet, bizim gibi her istediğini, arzu ettiği miktarda bulmak bahtiyarlığına ermiş olan memleketlerle yapılmamalıdır. Bize kıyas edersek Almanyanın en bolluk yerinde aç kalmak günün tabii hâdiselerindendir.

Evvelce işgal edilmiş bulunan Avusturya ve Çekoslovakyada ise vaziyet feci denecek kadar kötüdür. Almanlar buna sebep olarak bu mıntakalar halkının açgözlülüğünü ve idaresizliğini ileri sürüyorlar.

Yiyecek ve giyecek gibi eşyanın vesika usulüne bağlanması yüzünden, sarfedilemiyen para elde kalmaktadır. Birinci büyük harbin sonundaki enflasyonun bıraktığı tesirle, halk, bu parayı biriktirmektense sarfetmeği tercih etmektedir. Bu haleti ruhiye, bütün gayretlere rağmen Alman halkındaki zafer hulyalarının pek de sağlam olmadığını gösteren en büyük delildir. Bu yüzden sinema, tiyatro ve diğer eğlence mahalleri sulh zamanına nazaran daha fazla iş yapmaktadır.

Hükûmetin bu hovardalığı önlemek için bulduğu yegâne çare yeni vergiler ihdasıdır. Son olarak çıkarılan vergi «ihtiyarları koruma» ismini taşımaktadır. Kanuna göre maaş ve yevmiyelerden kesilecek yeni yüzde 10 larla iş yapamıyacak kadar ihtiyar olanların tekaüdiyeleri verilecektir. Bunun aslında, günden güne büyüyen bütçe açığını kapamak için bulunmuş yeni bir çare olduğu kulaklara fısıldanmaktadır.

Söylendiğine göre, Almanlar bu harbe hazırlanmak için 90 milyar altın mark sarfetmişlerdir. Hükûmetin bugünkü borcu ise 190 milyar markır.

Rejime aleyhtar Alman münevverleri, Hitlerin hareketini «cinnet» olarak tavsif ediyorlar. Almanyanın asıl düşmanı İngiltere değil partidir. Almanya, -farzı muhal- harbi kazansa bile muhakkak dahilî bir değişikliğe maruz kalacaktır. Bütün harblerde olduğu gibi bu harb de malî cephede vergileri artırmak, yeni vergiler ihdas etmek, istikraz ve nihayet paranın kıymetinin sukutile sona erecektir.

Çekoslovakyada, büyük Alman kuvvetleri bulundurmak mecburiyeti hâlâ hissedilmektedir. Polonya ormanlarında ise milli müfrezeler mütemadiyen Alman kuvvetlerini hırpalıyorlar.

Varşovada Polonyalılara ve Yahudilere karşı müthiş bir şiddet gösterilmektedir. Bir Polonyalı tarafından öldürülecek her Almana karşı sorgu ve sualsiz 70 Polonyalı kurşuna dizilmektedir. Arasıra yahudi kadınlarını da karakollara götürdükleri ve Alman erkeklerile münasebette bulunmak suçu isnad edilen bu kadınların bir müddet sonra üstleri, başları parça parça, çürük, ezik içinde dışarı atıldıkları görülmektedir. Bu münasebet iddialarının karakollarda ne şekilde tahkik ve tetkik edildiği merak uyandırmaktadır. Arasıra dolaşan rivayetlerde bulaşık hastalık görülecek olan Varşova mahallelerinin yüksek duvarlarla örülüp haricle rabıtaları kesileceği söyleniyor.

Gündüz, kulaktan kulağa dolaşan bu gibi havadislerin, efkârı umumiyede bıraktığı menfi tesirler, akşam, Propaganda Nezaretinin hazırladığı yeni haplarla -müshil ilâcı içmiş gibi- ortalıktan siliniyor ve gece herkes «Hitler yapacağını bilir» demeğe başlayor.

Bütün bunlara rağmen, bilhassa yabancıların nazarı dikkatine çarpan nokta, verilen zafer haberlerinin halk üzerinde hiç bir sevinç tesiri bırakmadığıdır.

GÖRÜŞLER ve DÜŞÜNÜŞLER

Tatarruk Ve İncirar

Bizim (Yeni neşriyat) sütunumuzda (Günde bir kitap) tetkik ve tahlili işini üzerine almış olan arkadaş, yaman bir adamdır. Aklı başında, keyfi yerinde hele vakti de müsait iken bir kitabı alıp uzun uzadıya tetkikten sonra mütaleasını yazarsa o yazısında mutlak alâkayı calip bir şey bulunur.

Ya koskoca bir kitabın içinde bir kelime yakalayıp, onun hakkında satırlarla mütalea yazar veya müellifin bir fikir ve noktai nazarını eline alıp onu tenkit bahanesile araya bir sürü kendine mahsus fikirler de sokuşturur, hele yazılarının hemen hepsinde mevzula bir münasebeti olmıyan imalara, telmihlere tesadüf olunur. Onun için bu arkadaşın yazılarına ekseriyetle göz gezdirir, onlarda kendimin de işine yarıyacak bir mevzu bulmağa çalışırım.

Dün yine bizim (Yeni neşriyat) çıyı, eline (Teknoloji) isminde bir kitap almış, bir köşeye çekilmiş, derin mütaleaya dalmış bir halde gördüm. Kendi kendime «Canım bizim arkadaş, siyasiyattan, içtimaiyattan şöyle böyle dem vuracak kadar anlar ama, fenle, hele tatbiki fenle hiçbir alâkası yoktur, bu kitaptan acaba nasıl bahsedecek?» dedim ve dün bir aralık müsveddelerini elinden alıp okudum.

Demiştim ya, bu arkadaş yamandır. Hiç anlamadığını zannettiğim (teknik) ten bahis bu kitabı da hayli faydalı surette tahlile muvaffak olmuş, kitabın kıymet ve ehemmiyetini göstermiş, kimlerin işine yarıyacağını tasrih etmiş ve mutadı üzere de araya bir iki kelime bahsi karıştırmış.

Bu kelimeler ise (tatarruk) ve (incirar) ıstılahlarıdır. Bizim arkadaş bu kelimeleri alıyor, mânalarını yazıyor, hattâ yanına fransızcalarını da ilâve ediyor ve sonra «böyle ıstılahlarımızın bir lûgati yapılsa» diyor.

Bu mütaleası hakikaten çok doğrudur. Bizde mevcut lûgatlerin hemen hiçbirinde, az çok yerleşmiş, kabul edilmiş ve birçok kitaplarımızda kullanılmış olan ilmi, fenni ıstılahlarımızın hiçbiri bulunmaz. Bu ıstılahları hepimiz mektepte iken hikmet, kimya, nebatat, riyaziye kitaplarında okur, öğreniriz. Fakat mektepten çıktıktan ve hayatın dağdağasına karıştıktan sonra bunları tamamen unuturuz. Sonra herhangi bir yazıya, bir kitaba göz gezdirirken bu kelimelerden birine tesadüf edersek mânasını hatırlıyamayız. Hemen bir lûgat kitabına müracaat ederiz. Lûgat kitapları ise bu ıstılahlardan hiçbirini almamışlardır. Merhum Şemsettin Sami Bey en iyi lûgatçimiz olduğu ve fennî kelime ve ıstılahlara da ehemmiyet verdiği halde onun ne (Kamusu Türki) sinde ne de fransızca lûgatinde böyle ıstılahları bulamazsınız.

Tatarruk, (döyülüp yayılma, levha halini alma) demektir, ki fransızcası (malléable) dir. İncirar, çekilip uzama demektir, bunun da fransızcası (ductile) dir. Her iki kelime de bilhassa madenlerin hassalarını tarifte kullanılan ıstılahlardır. Meselâ «altın hem kabili tatarruk, hem de kabili incirardır denilir, kurşun kabili tatarruktur, fakat kabili incirar değildir» denir.

Bunları ve diğer bu gibi ıstılahları fen kitaplarında kullanmağa mecburiyet vardır. Bunlar eski kitaplarımızın hepsinde muntazaman kullanılmış ve yenilerin de bazılarında uydurma kelimelere tercihan kullanılmakta bulunmuştur. Fakat eskidenberi bir sahibi hayır çıkıp ta bütün bu kelimeleri toplıyarak bir (Fenni Istılahlar lûgati) yapmağı düşünmemiştir. Şimdi ilim ve fen kitaplarımızdaki bu ıstılahların ıslahını veya tadilini düşündüğümüz sırada, işe evvelâ eski ıstılahları toplayıp zapt ve kaydetmekle başlamalı idik. Bunların içinde bazılarının hakikaten dilimize ve selikamıza munis gelecek öz türkçe mukabillerini bulabiliriz, mukabillerini bulamadıklarımızı da aynen ipka ederiz. Fakat herşeyden evvel bu ıstılahların hepsini bir arada görmemiz lâzımdır.

Genç Maarif Vekili Bay Hasan Ali Yücel'in bu mesele üzerine dikkat na-

SAHTE PRENS

Serseri Şahabettin Şehzade Rolünde

— 2 —

Prens, Vali Dâniş Beyi Otelinde Kabul Etti

Bir saat kadar süren bu mülâkattan sonra Şehzade ertesi günü vilâyeti ziyaret etmek arzusunu izhar buyurdular

Dünkü Kısmın Hülâsası

Merhum üçüncü müfettiş Tahsin Uzer bu çok güzel yazısının dünkü nüshasında Meşrutiyeti müteakip aylarca devam eden cûşûhuruşun Selânik'i bir «düğün evine çevirdiği» ni cidden güzel bir ifade ile canlandırdıktan sonra, bir sabah iskele polis komiseri Salamon efendinin Şehzade Şahabettinin hususi kâtibi Selim Efendile birlikte geldiklerini telefonla haber verdiğini, tabii buna aldırmadığını söylüyor ve sözü, «Tevfik Efendi hazretleri» hakkında, Selânik valisi Danişle yaptığı bir muhavereye intikal ettiriyor. Daniş Efendi mütemadiyen şehzadeyi methediyor ve Tahsin Beyin gidip kendisini görmesini rica ediyor. Şehzade ile maiyeti Rumpapanın delâletile terzi Fobyaki tarafından gayet şık giyindirilmişti. «Rumpapa zaten otele gelecek etiketli adamları gözetirdi. O da bu vaziyeti fırsat bilmişti.»

Çünkü, komiser Salamon Efendi şehzadeden evvel otele bir kaç polis koşturarak büyük bir şehzadenin geldiğini, odalar, salonlar ayrılmasını haber verdiği gibi şehzadenin refakatinde el pençe divan otele gelince Rumpapaya (büyük misafire son derece hürmet ve riayet göstermesini ve her ne emrederse yapılmasını) yahudi palavrasile tembih ve ihtardan hâli kalmamış. Tabiî benim bütün bunlardan haberim yoktu.

Otele gelince daha tek söz söylemeden Rumpapa «her türlü fedakârlığa katlanarak şehzadeyi memnun bıraktığını» müftehirane söyleyip duruyordu. Bir aralık koştu, yanıma geldi:

— Buyurunuz, bekliyorlar!

Rumpapa ile merdivenleri çıkarken ince, uzun boylu, 21 yaşlarında bir gencin, yeni lâcivert elbisesile bana intizar ettiğini gördüm. Rumpapa derhal:

— Şehzade Hazretlerinin hususî kâtibi Selim Beyefendi, diyerek takdimde bulundu.

Çok şen, şataretli hususî kâtip:

— Efendi Hazretleri biraz meşguldür. İstanbula bir telgraf yazıyor. İki dakika salonda istirahat buyurmanızı rica ederim, sözile beni avuttu.

Filhakika, beş dakika sonra verdiği işaretle her ikimiz otelin denize nazır büyük bir odasına girdik.

18 yaşında esmer, Daniş Beyin havadan atıp rastladığı veçhile benli bir delikanlı, ipekli geniş koltukta yaslanmış göründü.

— Selânik merkez kaymakamı, polis müdürü Tahsin. Vali Daniş Bey tarafından arzı hoş âmedi için geliyormuş.

Bu sözlerimi gülümseyen bir çehre ile karşılıyan Şahabeddin, yaslandığı koltuktan ufak ve müteredditd bir oynama arasında, kısaca:

— Teşekkür ederim. Sözile mukabelede bulundu ve oturmam için kendi mevkiine oldukça uzak bir yeri işaret etti.

Fabyaniden yeni yapıldığı sonradan anlaşılan siyah bir veston, şık ipek mendil, kravat, çorap, yepyeni rugan iskarpin, şıklığını tamamlamıştı. Gür siyah saçlarını ortadan iki ye ayıran berber başını da oldukça süslemişti. Güzel çehresine büyük elâ gözleri yakışıyordu. Beni tepeden tırnağa güzelce süzdükten sonra, merkez kaymakamlığının ne olduğunu, vali muavinliği ile bir münasebeti bulunup bulunmadığını anlamak istedi. İzahat verdim. Selânik vilâyetinin umumî vaziyeti hakkında arkası gelmiyen bir dizi sorgular yaptı. Kısa kısa cevap verdim. İhtimal benim ağzımdan işittiği dakikaya kadar Selânik valisinin Daniş olduğunu bilmiyordu.

Ondan da istifade ederek vali Danişin şahsına dair almak istediği malûmatı, bilir gibi müsbet suallerle ortaya attı. Yahudi, Rum, Bulgar, Sırp unsurlarile meskûn olan Selânik vilâyetinin ehemmiyetini tebarüz ettirecek malûmatfuruşlukta kusur etmedi.

Bu sözleri konuşurken kâtip rolünü yapan Selim, ayakta, kolları çaprast bir halde dimdik duruyordu. Mükâlememize aslâ karışmadı. Yalnız arasıra, başını, tasdik makamında indiriyordu.

Mükâlememiz yarım saat kadar sürdü. Ağzımdan çıkacak her sözü sermayei mekal olarak saklamakta cidden maharet gösteriyordu. Meselâ: Daniş beyin, pederleri Tevfik efendiyi çok iyi tanıdıklarını söyler söylemez, derhal babasını tevfik olarak telâffuz ve mukabeleten onun da Daniş beye pek hürmetkâr bulunduğunu tafsilâtile ilâve ediyordu. İşte bu mahareti sayesinde prensliğini, ve lev üç gün için olsun, temin etti. Doğrusu çok zeki, çok şeytan olan bu gence şahsî vaziyeti de yardımdan hâli kalmıyordu.

Lâf arasında öyle jestler yapıyordu ki bunun taklit olduğunu sezmek için ondan biraz daha çapkın ve daha seriülintikal bir yaradılışa ihtiyaç vardı.

Ayrılırken gösterdiği hareket daha nazikâne oldu. Beni koltukta otururken kabul eden efendi bu defa, odanın rubuna kadar gelmek zahmetini esirgemedi; lûtfen elimi sıktı ve vâliye hürmetlerini söylemekliğim için ricada bulundu.

(Devamı var)

RADYO

17 Mayıs Cuma

12.30 Program, ve memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 - 13.30 Müzik Muhtelif şarkılar (Pl.), 14.00 Müzik: Karışık program (Pl.), 18.00 Program, ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Hafif müzik (Pl.), 18.30 Müzik: Dans müziği (Pl.), 19.10 Müzik, Çalanlar: Fahire Fersan, Refik Fersan, Fahri Kopuz, Okuyan: Müzeyyen Senar, 1 - Hicaz peşrevi, 2- Şevki Bey - Hicaz şarkı: (Bilmiyorum bana ne oldu), 3 - Arif Bey - Hicaz şarkı: (Tasdi edeyim), 4 - Sâdettin Kaynak - Hicaz şarkı: (Hazan ile geçti), 5 - Fahri Kopuz: Ud taksimi, 6 - Hamdi Tokay - Hicaz şarkı: (Geldim ekin biçmeye), 7 - Şükrü Tunar - Hicaz şarkı: (Sevdamı dilim anlatamaz), 8 - Şükrü Tunar - Hicaz türkü: (Bülbül ne gezersin çukur ovada), 9 - Saz semaisi, 19.45 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri, 20.00 Müzik, Çalanlar: Kemal N. Seyhun, Cevdet Çağla, Şerif İçli, İzzettin Ökte, 1 - Okuyan: Radife Erten, 1 - Sel. Pınar - Hüzzam şarkı: (Ümidini kirpiklerine bağladı), 2 - Şevki Bey - Hüzzam şarkı: (Gam dideleriz saki sun), 3 - Osman Nihat - Kürdili H. şarkı: (Kaç yıl yüreğim sızladı), 4 - S. Kaynak - Kürdili H. şarkı: (Bir gün yaşadık), 2 - Okuyan: Aziz Şenses, şarkılar ve türküler, 20.30 Konuşma (Millî kahramanlık menkibeleri), 20.45 Müzik: Saz eserleri ve şarkılar, Çalanlar: Fahire Fersan, Fahri Kopuz, Refik Fersan, Okuyan: Mefharet Sağnak, 21.10 Konuşma (Bibliografya), 21.30 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1 - Alois Pacherneg: Viyana suit'i, 2 - Ganglberger: Benim küçük Teddy Ayım (Saksafon solo), 3 - Aubert: Göbeklitepe resmi geçidi, 4 - Hippmann: Seyahat şarkıları (fantezi), 5 - Puccini: La Bohem operasından bir parça, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat), 22.50 - 23.25 Müzik: Cazband (Pl.), 23.30 Yarınki program, ve kapanış.

Alenî Teşekkür

Takriben üç bin haneden ibaret olan Üsküdar İcadiye mahallesinin uzun senelerdenberi iki kişi bir arada geçemiyen ve çok bozuk olan yolu Üsküdar kaymakamı Bay İhsanın himmet ve çalışmasile yolumuzu medenî bir şekilde imâr ettirmiş ve hepimiz mezkûr yoldan geçerken kendilerine açık şükranla beraber bu hürmete lâyık kaymakamımıza âlenen teşekkür ederiz.

İcadiye deresinin yüz elli metrelik üstü kapandığı takdirde altı yedi sokağın sâkinleri hem yangın tehlikesinden kurtulacaklar ve hem de vesaiti nakliyeden âzamî surette istifade ederek kolaylık göreceğimizi yüksek saygılarımızla arzederiz.

İcadiye sâkinlerinden
Karnik

Tasviri Efkârın takvimi

17 Mayıs 1940 Cuma

1359 H. Rebiül'âhir 9		1356 R. MAYIS 4
Gün: 138		Hızır: 12

Ayın bu geceki safhası

Vakitler	Ezanî S.	D.	Vasatî S.	D.
Güneş (Yarınki)	09	18	4	40
Öğle	04	49	12	10
İkindi	08	46	16	07
Akşam	12	00	19	21
Yatsı	01	51	21	12
İmsak (Yarınki)	07	12	02	34

SİNEMA

Sinemaya ait dedikodular

★ Japon sinemacıları, meşhur Fransız edibi André Gide'in en şairane eserlerinden biri olan «Kır Senfonisi» ni, teferruata ait bazı tadilât ile filme almışlardır. Filmin bir nüshası Parise geldiği vakit, André Gide de seyretmeğe gitmiş ve filmi beğenmiştir. Bir arkadaşına ise, eserinin bir çok yerlerinin değiştirilmesinin hoşuna gitmediğini ima için şu sözleri söylemiştir:

— İnsan bütün eserlerinin filme çekilmesine müsaade edebilir. Yalnız ecnebi bir lisanda olursa...

★ Aktörlük hakikaten güç bir sanattir. Carole Lombard'ın son eseri olan «Gece Yarısı Bekçisi» filminde Peter Cushing isimli bir artist rol icabı sabaha kadar barlarda eğlenmektedir.

Peter Cushing filmdeki bu sefahat sahnesini iyice canlandırabilmek için, o sahnenin çevrilmesinden bir gece evvel hakikaten sabaha kadar Amerika barlarında eğlenebildiği kadar eğleniyor. Fakat gel gelelim, ertesi gün öğleden sonra film çevrileceği zaman Peter Cushing stüdyoda yok. Aramalardan, araştırmalardan sonra, nihayet onu evinde yorgun ve bitkin bir halde uyurken buluyorlar. Bu vaziyet karşısında sefahat sahnesinin kordelâya alınması iki üç gün sonraya bırakılıyor. Halbuki o vakit de iyice dinlenmiş olduğundan, Peter Cushing bu sahneyi istediği gibi canlandıramıyor. Aktörün akıllılığına ne dersiniz?

★ Annabella, Tyrone Power'le evlendikten sonra hiçbir film çevirmemiştir. Ancak Amerikalılar bunu, sinemaları için büyük bir mahrumiyet addetmemektedirler. Güzel yıldız bu yüzden, kendisine ehemmiyet verilmemesine fena halde içerlemekte imiş...

Diğer taraftan haber veriliyor ki, Annabella ileride çevireceği ilk filmini de kocasile birlikte vücude getirecekmiş...

Renkli filmlerde teknik bir buluş

"Anna Neagle İren filminde,,

Anna Neagle'in en son çevirdiği renkli kordelâ olan «İren» de, filmin rejisörü Herbert Wilcox, teknik bir tetkik neticesinde, şahıs ve eşyanın, ayni sahne içinde muhtelif renklerde görünmelerini temin etmiştir.

Meselâ filmin bir yerinde danseden Anna Neagle'in üzerindeki rop tamamile mavi iken, diğer aktörlerin elbiseleri lâciverd, kırmızı, dekorlar siyah ve beyaz renklerde görülecektir.

Holivutta Yeni İzdivaçlar

Yakında evlenecekleri söylenen William Gargan ve Mary Astor, "Otel Ruzvelt,, filminde

Çanakkalede:

Çanakkale, (Hususî) — Birkaç haftadır devam eden Çanakkale bölgesi birincilik maçlarının finali çok kalabalık bir seyirci kütlesi önünde yapılmış, neticede Biga, Ezine takımını 1-0 mağlûp ederek bölge birincisi olmuştur.

Geçen hafta Halkevi tarafından tertip edilen 5000 metrelik kır koşusu da büyük bir alâka uyandırmıştır. Birinciliği 19 dakikada Selim, ikinciliği Şeref, üçüncülüğü küçük Mustafa kazanmışlardır.

Kara sporlarında günden güne terakki eden Çanakkalede deniz sporları maalesef lâyık olduğu alâkayı görememektedir. Hattâ geçen sene halk açıkta denize girmekten bile menedilmiştir.

Görüşler ve Düşünüşler

Tatarruk Ve incirar

(3 üncü sahifeden devam)

zarını çekmek isteriz. Maarif Vekili lisan işlerine çok ehemmiyet veren münevver ve bilgili bir irfan sahibidir eski klâsik lisanımıza tamamile vâkıftır ve bundan lezzet alanlardandır. Nitekim Vekâlete gelir gelmez, zannederiz, üniversite mensuplarından Şerefettin'i edebiyat ıstılahlarını toplamağa memur etmişti. Şimdi ayrıca bir de ilmi ve fenni mevcut ıstılahlarımızı toplattırır ve bir lûgat yaptırırsa lisanımız için de, irfanımız için de bulunmaz bir hazine vücude getirmiş olur. Kendisinin himmet ve arzuyu hizmetinden bunu beklemek hakkımızdır.

SELİM SABİT

Hava Kurumu Merkez heyeti toplantısı

Ankara, 16 (A. A.) — Türk Hava Kurumu Genel Merkez Heyeti, bu gün saat «10» da Cümhuriyet Merkez Bankası Umum Müdürü Kemal Zaim'in başkanlığında, altı aylık toplantısını yaparak 23 mayısta toplanacak yedinci Kurultaya arzedilecek raporu ve nizamnamede yapılması teklif edilecek değişiklikleri tesbit ve murakiplerin raporile bilânçoyu ve 940 - 941 bütçesini tasvip ve tasdik ettikten sonra toplantıya nihayet vermiştir.

HALKEVLERİNDE:

Eminönü Halkevinden:

(19 Mayıs Gençlik ve Spor) bayramı şerefine Evimizin Cağaloğlundaki salonunda yapılacak toplulukların programı aşağıya çıkarılmıştır. Bu toplantılara gelmek istiyenlerin giriş kartlarını Evimiz bürosundan almaları rica olunur.

19 Mayıs 1940 pazar günü saat 15 de:

1 — İstiklâl Marşı, Evimiz orkestrası tarafından, 2 — Konferans, Kemal Emin Bara tarafından, 3 — Şiir (19 Mayıs) İhsan Hınçer tarafından, 4 — Konser, Evimiz orkestrası tarafından.

Gece saat 20,30 da:

Temsil (Hissei Şayia) Evimiz gösterit şubesi tarafından.

Bir tavzih

Muteber gazetenizin 15/5/940 tarihli 14/4370 numaralı nüshasının dördüncü sahifesinin beşinci sütunun da bazı vapur sahipleri ile birlik arasında ihtilâf mevcut olduğundan, (birliğe girmek istemiyen Hantalzadelerin itirazlarının tetkik edilmekte) bulunduğundan bahsedilmektedir.

Teşekkül ettiği tarihtenberi birliğe girmemiş, içtimalarında bulunmamış olduğumdan mevcudiyeti bildirilen ihtilâftan haberdar değilim, birliğin mukarreratına da vakıf olmadığımdan şimdiye kadar hiçbir gûna itiraz dermeyan etmekliğime ihtiyaç hasıl olmamıştır.

Keyfiyetin bu suretle tashihini diler, saygılarımı sunarım.

Bürhaniye vapuru sahibi
Kadir Hantal

MEVLÛT

Geçenlerde vazifesi başında vefat eden Beykoz C. müddeiumumisi Suat Akcanerin ruhuna ithafen önümüzdeki pazar günü öğle namazını müteakip Bakırköy Çarşı camiinde mevlûdu nebevî okutulacağından merhumu sevenlerin teşrifleri rica olunur.

BİR FAKİR KIZIN HİKÂYESİ

Edebî Tefrika No: 16

Melâhat, bunları dikkatle dinledi, o daha metin ruhlu, daha az hassas idi. Hayatı ve günlük hâdisatı daha ziyade lâkaydî ile karşılıyan, ufak tefek üzüntülere ehemmiyet vermiyen bir mizaca malikti. Behire derdlerini bitirdikten sonra:

— Kardeşim, bu kadar ince düşünceli, nazik hisli olma. Bu, seni hayatta mütemadiyen rahatsız etmekten başka bir netice vermez. Hoşuna gitmiyen bir söz söylerlerse yarı kulakla dinlersin, cevap vermezsin, iki dakika sonra işittiklerini de, gördüklerini de unutursun ve çok rahat edersin. Bu ana baba yurdumuzu terketmek şüphesiz ikimiz için de acıdır, hele tarif ettiğin insanlarla karşılaşmak ta herhalde hoş bir şey değildir... Fakat bunları tabiî görmeğe gayret etmeli. Maamafih ben gerek yemişçinin karısının, gerek gelininin fena yürekli olduklarını zannetmem. Bunlar görmemiş, sonradan zengin olmuş fakir insanlardır. Tabiî şımarıklık ederler, kendilerini kibar insanlar gibi göstermeğe pek özenirler. Zaten yemişçiyi bırak, anlattığına göre doktor Hasan Fuadın annesi bile, herhalde daha kibar muhitte yetişmiş olmasına rağmen, zamanın icaplarını, alafrangalığı hazmetmiş bir insana benzemiyor, artık o ayarda bir hanımefendi bile, alafrangalık iptilâsile kendini şaşırırsa, ne yaptığını, ne söylediğini bilmezse, bir fakir yemişçi kadınından ne beklenir? Hayatı olduğu gibi kabul etmeli ve her şeye gülüp geçmeğe alışmalıdır, o vakit rahat edersin.

Behire, ablasının zaten her vakit dinlemeğe alıştığı bu uzun boylu tavsiye ve nasihatlerine pek kulak vermedi, dedi ki:

— Yemişçiler hemen taşınmak istiyorlar, yarın anahtarı teslim edeceğiz. Yarın akşam demek burada değiliz, biribirimizden ayrılacağız, kim bilir bir daha ne vakit buluşur, ne vakit bu yurdumuza avdet ederiz?!.

— Sen öyle ise yarın sabah erken doktorun evine uğrayıp akşama geleceğini söyle ki, ona göre yer hazırlasınlar. Beni zaten hastaneden hergün istiyorlar, nekadar çabuk gece işine başlarsam o kadar memnun olacaklar. Ben hastane hayatına çok alıştım. Anlaşılan benim mizacımda başkalarının derdlerile uğraşmak temayülü var. Hergün bir çeşidi gelen hastaları tedavi etmekten, onların ıztıraplarını teskin etmekten, bazılarına karşı hemşirelik, annelik vazifesi görmekten hakikaten çok büyük haz duyuyorum. Bir taraftan doktorlarla muavinleri, diğer taraftan hastalarla hastabakıcıları arasında insan bir dakika kendini düşünmeğe vakit bulamıyor, saatler, günler pek çabuk geçiyor, insan akşam olduğunun farkına bile varmıyor, gece iyice yorulup da yatağa girdiği vakit, hele gündüz bir iki hastanın derdine derman bulunduysa, bir iki hastanın ıztırabı teskin edilerek onların şükranla dolu nazarlarile karşılaşıldıysa, o kadar rahat, o kadar zevkli uyunuluyor ki tarif edemem. Sen çok hassassın, ruhan naziksin. Hastane hayatına kendini alıştıramazsın, yoksa biraz benim gibi geniş yürekli olsaydın, sana da derhal hastanede bir iş bulmanı tavsiye ederdim, emin ol ki çok rahat ederdin. Şimdi yarından itibaren ayrılacağız, demek. Ziyanı yok, ona da çabuk alışırız. Zaten tatil günlerinde tabiî buluşacağız. Sen canın sıkıldığı veya birşeye ihtiyacın olduğu vakit hastaneye gelip beni görebilirsin. Onun için fazla üzülmeğe hiç lüzum yok.

İki hemşire bir müddet daha böyle konuştuktan sonra, Behirenin sandık odasına kaldırmadığı iki şilteyi yere yaydılar ve yattılar. Zavallı kızcağızlar, doğdukları gündenberi nazü nimet içinde yaşamış olduk - ları bu konakta ilk defa olarak bir kuru şilte üzerinde bir köşede hizmetçi kızlar gibi geceyi geçirmek mecburiyetinde kalmışlardı. Halbuki ailenin ferahlı ve mes'ud zamanların da hizmetçiler bile hiç bir vakit böyle yerlerde yatırılmaz, onların bile ayrı odaları, temiz takımlı yatakları bulunurdu. Hayat bu!.

Ertesi sabah Melâhat kendisi için lâzım olan eşyayı bir iki bavula yerleştirerek hastanesine gitti. Behire de Şişliye Osmanbey gazinosu civarındaki doktorun evine uğrayıp öğleden sonra vazifeye başlayacağını bildirdi. Tekrar konağa döndüğü vakit yemişçi kadınla gelini kendisini beklemekte idiler. Her ikisi de bir gün evvelki şımarık muamelelerini bırakmışlardı, ihtimal ki yemişçi Hasan Ağaya Behire ile olan hâdiseyi anlatmışlar ve ondan aldıkları nasihat üzerine tarzı hareketlerini değiştirerek hadlerini bilir ve muhteriz bir tavır almışlardı. Yemişçinin karısı genc kızı görünce dedi ki:

— Safa geldiniz küçük hanım. Biz biraz erken geldik amma maksadımız sizi rahatsız etmek değildir.

(Devamı var)

FRANSIZLARIN MEŞHUR LE TEMPS GAZETESİ NORVEÇTEKİ MAĞLÛBİYETİN SEBEPLERİNİ TAHLİL EDER BİR YAZI NEŞRETMİŞ BULUNMAKTADIR. MÜTTEFİKLERİMİZİ, KENDİ KENDİLERİNİ TENKİT MAHİYETİNDE GÖRDÜĞÜMÜZ BU YAZIYI EHEMMİYETİNE BİNAEN DERCEDİYORUZ.

Norveçteki Mağlûbiyet

Harbin ne yolda inkişaf edeceğini önceden tahmin etmek ve bütün ihtimalleri hesaplamak lâzımdır

İngiliz askerleri Norveçte talim terbiye ediliyorlar

Yazılarındaki ciddiyet ve vukufile meşhur olan Fransanın «Le Temps» gazetesi, müttefiklerin Norveçteki ademi muvaffakiyetleri hakkında şayanı dikkat bir makale neşretmiştir.

Bu hususta gerek yerli Türk matbuatının, gerek beynelmilel matbuatın neşretmiş olduğu yazılar hakikatin tavazzuhuna pek te yardım etmediğinden Norveç harbinin bu gün ancak ikinci derece bir ehemmiyet almış olmasına rağmen- makalenin şayanı dikkat yerlerini iktibas etmeği faydalı bulduk.

Muharrir, Chamberlain'in bu hususta vermiş olduğu malûmatın - belki de düşmana bazı sırlar ifşa etmemek kaygusu dolayısile vaziyetin tavazzuhuna gayrikâfi bulunduğunu söyledikten ve İngiliz Başvekilinin, ademi muvaffakiyetinin başlıca sebebinin tayyare meydanlarını ele geçirememek ve düşmanın takviye kıtaatı almasına mâni olamamaktan ileri geldiği hakkındaki sözlerine iştirak ettiğini ileri sürdükten sonra makalesine şöyle devam etmektedir:

«Dağların her tarafta denize kaydığı garbî Norveç sahillerinde berrî tayyare meydanlarının pek az miktarda olacağı şüphesizdir ve bu vaziyet evvelden belliydi. Üstelik Almanlar ayni zamanda memleketin başlıca şehirleri olan büyük limanları da sürprizle ele geçirince bu mahdud tayyare maydanlarına da sahib oldular. Bu da evvelden bilinmiyecek bir şey değildi.

Binaenaleyh Norveç seferine başlanırken, memleketin bir kısmı işgal edilmedikçe, tayyare meydanlarının ele geçirilemiyeceği biliniyordu. Şu halde bunda bir sürpriz mevzuu yoktur. Fakat sürpriz olan bir şey varsa o da, Almanların başlıca münakale yollarını ve ihraç hareketlerini şiddetle bombardıman etmiş olmalarıdır. Bununla beraber, denizden kovulan ve karada adedce zayıf olan düşmanın fiyortları işgal edemeyince, malik bulunduğu en kuvvetli silâhla -yani tayyarelerle- müttefik orduların karaya ihracına mâni olmaya çalışacağı şüphesizdi.

Bu tehlikeyi önlemek için icab eden tedbirler alınmış mıydı? Tayyareye karşı kâfi miktarda hususî gemiler kullanılmış mıydı? Fiyordlarda elverişli satıhlar bulacağı şüphesiz bulunan deniz tayyarelerinden kâfi derecede istifade edilmiş miydi? Bir an evvel karaya ihrac hareketi yaparak münasip yerlere tayyare dafi bataryaları yerleştirmek üzere mümkün olan her şey yapılmış mıydı?

Bu husustaki malûmat bir hayli eksiktir. Fakat şüphesiz olan bir şey varsa, o da müttefiklerin ademi muvaffakiyetlerine başlıca sebeblerden birinin havada dûn vaziyette bulunmalarıdır.»

Muharrir bundan sonra «Alman kıtalarının serî hareketleri» ne temas ederek bunların miktarı hakkında sarih bir malûmat bulunmadığını, buna rağmen, bu miktarın fazla olmasına maddeten imkân olmadığını söyleyor ve bunu gayet bariz deliller ve kuvvetli bir mantıkla ispat ederek bilâhare gelen Alman takviye kıtaatının bilhassa havadan ve -her şeye rağmen- denizden geçtiğini ilâve ediyor ve Chamberlain'ın, Norveçe fazla miktarda asker ihracının uzun bir hazırlığa mütevakkıf bulunduğu hakkındaki sözlerine temasla makalesine şöyle devam ediyor:

«Bu şüphesiz çok doğrudur. Fakat harbin idaresi mes'uliyetini üzerlerine almış olanlar uzağı görüp gerek Norveçe ve gerekse Avrupanın diğer bir kıt'asına ihrac hareketinin her zaman gözönünde bulundurulması lâzım gelen bir ihtimal olduğunu ve binaenaleyh böyle bir amelıyeyi yapacak mühim deniz ve hava kuvvetlerinin daima hazır bulunması icap ettiğini düşünselerdi, bu hazırlığın mühim bir kısmı evvelden tahakkuk ettirilebilirdi.

İleriyi görmek ve istikbale nüfuz edebilmek müttefik orduları başkumandanlığının vezaifi meyanına, elzem bir şekilde, dahildir. Yalnız bu sayede, Avrupanın şu veya bu kıt'ası üzrinde, beklenilmedik ve anî inkişaflar göstermeğe meyyal bir harbin bütün icablarına gecikmeden karşı koymak mümkündür.»

İhtikârla Mücadele için yeni tedbirler alınıyor

Ankara, 16 (Hususî Muhabirimizden Telefonla) — Haber aldığımıza göre Ticaret ve Maliye Vekâletleri ihtikârla mücadele etrafında yeni bazı tedbirler almaktadırlar. Bu arada tacirlerin stok bulundurmaları mecburiyet altına konmaktadır. Ayrıca bütün maddelerin satış fiyatları tesbit olunmaktadır.

Bu hususta hazırlanan kararname alâkalı dairelerce tetkik olunmaktadır. Bu suretle toptancı ve perakendeci tacirlerin ihtikâr yapmaları tamamen önlenmektedir.

Hazırlanan kararnamede mühim cezaî müeyyideler de vardır.

Rumanya ile ticaret müzakereleri ilerliyor

Ankara, 16 (Hususî Muhabirimizden Telefonla) — Şehrimize gelen malûmata göre bir müddettenberi Holanda ve Belçikada ticaret heyetimizle yapılmakta olan müzakereler harp dolayısile inkıtaa uğramıştır. Müzakereler vaziyetin tavazzuhuna kadar geri bırakılmıştır.

Rumanya hükûmeti ile hükûmetimiz arasında Bükreşte yapılmakta olan müzakereler ise müsait bir hava içinde devam etmektedir. Yeni anlaşma her iki hükûmetin ticaret mübadelelerini çok arttıracaktır.

İstanbul İthalât gümrüğü müdür muavinliği

Ankara, 16 (Hususî Muhabirimizden Telefonla) — İstanbul ithalât gümrüğü müdür muavinliğine gümrük ve inhisarlar vekâleti müfettişlerinden Reşat tayin edilmiştir. Çorum sıhhat müdürlüğüne sıhhat müfettişlerinden Edip tayin edilmiştir.

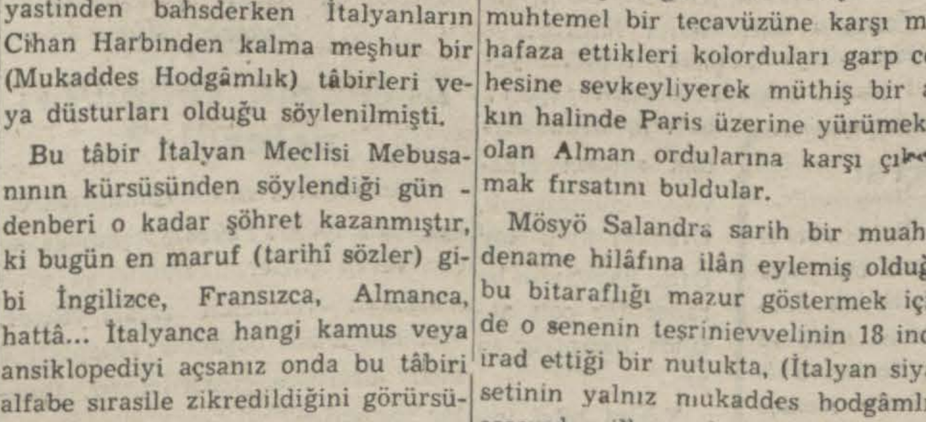

Mukaddes Hodgâmlık (Egoisme sacré)

Sözünü kim söylemiştir?

Dünkü başmakalemizde İtalya siyastinden bahsderken İtalyanların Cihan Harbından kalma meşhur bir (Mukaddes Hodgâmlık) tâbirleri veya düsturları olduğu söylenilmişti.

Bu tâbir İtalyan Meclisi Mebusanının kürsüsünden söylendiği gün denberi o kadar şöhret kazanmıştır, ki bugün en maruf (tarihî sözler) gibi İngilizce, Fransızca, Almanca, hattâ... İtalyanca hangi kamus veya ansiklopediyi açsanız onda bu tâbiri alfabe sırasile zikredildiğini görürsünüz.

Bu kadar şöhret kazanan bu tâbiri İtalyan Başvekili Mösyö Salandra söylemiştir. Bu zat 1914 senesinde İtalyada kabine teşkiline memur olmuştu. Başvekillik makamına çıktıktan bir müddet sonra Cihan harbi zuhur etti. İtalya o tarihte otuz senedenberi ittifakı müselles ile Almanya ve Avusturyaya bağlı idi. İlânı harbi müteakip bu iki devlet İtalyanın da kendilerile beraber harbe girmesi için çok uğraştılar, otuz sene zarfında üç defa tecdid edilmiş olan ittifak ahkâmını hatırlattılar. Fakat Salandra memleketini harbe sürüklemekten katiyen içtinap etti ve bilâkis İtalyanın bitaraflığını ilân eyledi. Bu bitaraflık ilânı o zaman Fransanın pek işine yaradı. Adetâ badii necatı oldu. Çünkü bu sayede Fransızlar Alp dağlarında, -İtalyanın da muhtemel bir tecavüzüne karşı muhafaza ettikleri kolorduları garp cephesine sevkeyliyerek müthiş bir akın halinde Paris üzerine yürümekte olan Alman ordularına karşı çıkmak fırsatını buldular.

Mösyö Salandra sarih bir muahedename hilâfına ilân eylemiş olduğu bu bitaraflığı mazur göstermek için de o senenin teşrinievvelinin 18 inde irad ettiği bir nutukta, (İtalyan siyasetinin yalnız mukaddes hodgâmlık esasından ilham alarak tedvir edileceğini) söyledi. Bu, (Şecaat arzederken...) kavli meşhuruna masadak olacak yolda bir mazeret idi.

Mösyö Salandra bu sözile memleketini takip ettiği siyasette haklı göstermek istemişti. Fakat iş büsbütün aksine zuhur etti. Çünkü (mukaddes hodgâmlık) tâbiri telâffuz edildiği günden itibaren, dünya matbuatının diline düştü ve dediğimiz gibi tarihî bir söz mahiyetinde bütün kamuslara geçerek (Ahde hiyanet) fiilini tavsifte bir alem oldu.

Maamafih doğruyu söylemek iktiza ederse (Mukaddes hodgâmlık) yalnız İtalyan siyasetine hâs bir düstur değildir, belki garp siyasetinin eskidenberi, fakat böyle bir tâbirle işi açığa vurmaksızın, takip ettiği siyasetinin esasını da daima (mukaddes hodgâmlık) teşkil eylemiştir.

Günün yazısı

Amerika neye Harbe girmiyor?

(Başmakaleden devam)

Avrupaya karşı, geçen harpten kalma böyle çok fena hatıralar vardır. Ondan dolayıdır, ki bu defa zuhur etmiş olan Avrupa harbinin bilhassa ilk aylarında, Amerika efkârı umumiyesi tekrar Avrupa işlerine karışmağa son derecede aleyhtar idi. Fakat şu son bir ay zarfında Amerika efkârında, tedricen mühim tahavvüller olmağa başladığını, gerek ajans haberlerinden, gerek gazetelerin neşriyatından anlıyoruz. Buna da sebep Almanlardır. Almanların bundan tam bir ay evvel, çok âdî bir bahane ile Danimarkayı işgal etmeleri, hele Norveçlilere saldırmaları Amerikalılar üzerinde büyük bir tesir yaptı. Ayni Almanyanın bu defa da Felemenk ve Belçikaya, daha çok insafsızca ve daha çok hunrizane saldırması ve bu iki sulhperver memleketin çok medenî ve mâsum halkını kan deryaları içinde boğmağa başlaması, Amerika efkârı umumiyesinin teessürünü büsbütün arttırmış gibi görünüyor. Bu teessür ve heyecanın artması hususunda M. Ruzveltin şahsî kanaatlerinin ve irat ettiği kuvvetli nutukların da çok dahli olduğuna şüphe yoktur.

Alman taarruz ve tecavüzlerinin bu kadar sıklaşması ve her defasında insafsızlığı ve merhametsizliği bir kat daha arttırması karşısında Amerika efkârı umumiyesinde husule gelen bu mütezayit heyecan, acaba Amerikayı nihayet tekrar harbe sürükliyecek midir? Biz henüz bu bapta müsbet bir hüküm verilebileceği kanaatinde değiliz.

Bir kere Amerikayı, müttefikler lehinde harbe sürüklemek istediğine şüphe olmıyan M. Ruzveltin yeniden cümhurreisliğine seçilmesi için daha dört beş ay vardır. İntihap müddetinin bitmek üzere olduğu bu aylarda ise M. Ruzveltin vaziyeti harbe girmek gibi kuvvetli kararlar vermeğe müsait değildir.

Saniyen Amerika âyanında henüz harp aleyhtarı âza ekseriyettedir. Bunlar hâlâ alacak meselesini unutmamışlardır.

Salisen Amerika efkârı umumiyesi, şimdiki heyecana rağmen el'an kâfi derecede olgunlaşmamıştır.

Rabian Amerikanın başında bir de Japonya derdi vardır. japonya, Asyada ve Okyanus denizile Hint denizinde hem İngiltereyle Fransanın, hem de Amerikanın başına belâ kesilmiştir. Amerika Avrupa işlerine karışırsa Japonyanın o havalide hâkimiyetini büsbütün tesis etmek tehlikesi mevcuttur.

İşte bu dört sebepten dolayı Amerikanın hiç olmazsa önümüzdeki aylarda Avrupa harbine müdahalesini hattâ Fransızların (Temps) gazetesi bile biraz müsteb'at görmektedir. Halbuki Amerika harbe girip te müttefiklere müessir yardımda bulunmak istiyorsa, ne yapıp yapıp bu aylarda girmesi iktıza eder. Çünkü Avrupa harp sahnelerinde vukuat, çok süratli bir yürüyüş devrine girmiştir. Bir taraftan Almanlar bir hayat memat harbine girişmiş gibi var kuvvetlerile canlarını dişlerine takarak saldırdıkları gibi, diğer taraftan ortada her an artmakta olan bir İtalyan tehlikesi vardır. Bu tehlikeyi büsbütün istihfaf etmek te hiç doğru değildir. Eğer İtalya, Amerikanın da bu kanlı maceraya, M. Ruzveltin dediği gibi maddi ve manevî bütün kuvvetile karışacağından emin olursa öyle tahmin ediyoruz, ki bir iz'ansızlık etmekten çekinir.

İşte Amerikanın Avrupa harbine karışıp karışmıyacağı meselesinin bugünkü safhaları ve ihtimalleri, bizce, bundan ibarettir. Vaktile şu münasebetsiz (borçları ödememek) işi olmasaydı, öyle zannediyoruz, ki Amerika bugün belki harbe iştirak bile etmişti.

Ebüzziya Zade
VELİD

Krom müstahsillerine kredi veriliyor

Ankara, 16 (Hususî) — Koordinasyon heyeti krom müstahsillerine dahi, Etibank tarafından avans verilmesine karar vermiştir. Bu karar yakında neşredilecektir.

Yazan : Gl. Ali İhsan Sâbis

(Eski Birinci Ordu Kumandanı)

Her hakkı mahfuzdur:

Bahriye Nazırı Cemal Paşa Fransız Ve İngiliz Taraftarı İdi

Birinci Kısım — Cihan Harbi

İkinci Fasıl — Cihan harbinin zuhuru ve seferberlik ilânı

— 16 —

Böyle bir vaziyette yeniden ordular vücuda getirmek için hazırlanmış zabit ve efrad bulunamıyacaktı. Hiç talım görmemiş insanlar harp yapamazlar. Bunları talim ve terbiye ve ihzar için en aşağı altı ay lâzımdır. Hele zabit meselesi daha güçtür. İşte buradaki zayıflık Alman tarafdarlarına kuvvet veriyor ve Almanların altı haftada Fransada kat'i netice istihsaline muktedir olacağını tahmin ettiriyordu. İngilterenin ve İtalyanın ittifaklardaki vaziyetleri henüz sarih değildi. Bazı Balkan hükûmetlerinin, taraflardan birinin terazi gözüne girmeleri vaziyeti değiştirebilirdi.

İşte körü körüne Alman tarafdarı olanlar ve birinci kısım mütefekkirleri teşkil edenler bu mülâhazalara müsteniden Almanyanın altı haftada Fransada neticeyi istihsal edeceğine iman ederek o tarafın galebe çalacağını iddia ediyorlardı.

İkinci kısım, üçlü itilâf devletleri membalarının ve iktisadî kuvvetlerinin çokluğuna binaen, onların galebe çalacağını iddia ediyorlardı.

Dördüncü kısım ise hiçbir delile istinad etmeden miskinlik tesirile tamamen pasif kalmak istiyen korkak ruhlu insanlardı.

Bizim memleketimizin her iki tarafın savaş sahası içine tesadüf etmesi ve bilhassa Çarlık Rusyasının aleyhimizde beslediği hasmane emel ler bizim bu harpten hariç kalmamıza imkân bırakmıyordu. Rusyanın aleyhimizdeki emelleri olmasa, İngiltere ve Fransa tarafını iltizam en doğru olurdu. Bitaraf kalsak, harp nihayetinde itilâf devletleri galebe çalarsa yine Rusya bizim üzerimize çullanacaktı. Bunlar mağlûp olursa bu sefer de galip Almanyanın boyunduruğundan kurtulamıyacaktık. Cemal Paşanın Fransadaki teşebbüsleri akim kalınca merkezî devletler, yani üçlü ittifak lehine vaziyet almaktan ve onlara sokulmaktan başka bir çare bırakmıyordu. Fakat hazırlığımız kâfi olmadığından üçlü ittifak lehine vaziyet almakla beraber harbe bilfiil girmeyi, bitaraflıktan çıkmayı harbin sonuna veya hiç olmazsa iki sene sonraya bırakmak lâzımdı. İşte üçüncü kısım mütefekkirler bu sebeplere istinat ediyorlardı. Ben, Kâzım Karabekir, Hafız Hakkı, ve sonradan bir dereceye kadar Cemal Paşa bu fikir ve mütaleada idik. Ben Almanyanın askerî kudretine kani idim. Alman ordusu Avrupada en kudretli ordu idi; fakat altı haftada Fransaya galebe çalacağına şüphe ediyordum. Merhum Enver Paşa, Mahmud Kâmil Paşa ve bunlardan gördüğü telkine tâbi olarak, o zaman henüz Dahiliye Nazırı olan Talât Paşa, Almanların muhakkak ve iki ay içinde muzaffer olacaklarına kani idiler. Mebusan Meclisi Reisi Halil Bey de bunların fikrini mülâyim buluyor gibiydi. Erkânı harbiyeiumumiye ikinci reisi sanisi olan merhum kaymakam Hafız Hakkı bey ile benim mütalea ve düşüncelerim arasında ekseriya mutabakat husule geliyordu. Enver Paşa ile ve Erkânı Harbiyei Umumiye birinci reisi olan Bronzart Paşa ile görüştüğü zaman ateşli bir Alman tarafdarı görünen merhum Hafız Hakkı benim serdettiğim mütalealar karşısında bana da hak vererek Alman tarafdarı kalmakla beraber itidal ile hareketi muvafık buluyordu.

Nazırlar arasında Bahriye Nazırı Cemal Paşa evvelâ Fransız ve İngiliz tarafdarı idi. Paristen temmuzun yirmisinde muvaffakiyet istihsal edemeden avdet edince Almanya cihetine temayül zaruretini hissetmeğe başladı. Maliye Nazırı Cavid Bey bilâkaydüşart Fransa tarafdarı idi.

15 Haziran 1913 de Sadrazam ve Harbiye Nazırı Mahmud Şevket Paşa şehit edilince Hariciye Nazırı olan Prens Said Halim Paşa evvelâ Sadrazam vekili olmuş ve sonra Sadrazam olmuştu; bir senedenberi hükûmet başında olan bu zatta o zamanın icap ettirdiği enerji yoktu. Mütarekede Maltada yakından tetkike vakit bulduğum bu zat şark ve garp kültürüne oldukça vakıf, iyi Fransızca ve İngilizce bilir, centilmen bir adamdı.

Fakat Enver, Talât, Cemal Paşalar gibi adamlara nüfuz geçirebilecek, otorite tesis edebilecek bir adam değildi. Yumuşak adamlar karşısında horozluk edebilen bu zat, zaptürapta kolayca gelmiyen, azim hattâ inat sahipleri ve biraz da komiteci ruhlular karşısında çabuk yumuşuyordu.

Kendisine hürmet edilmesini, kendisini saydırmayı, iktidar sandalyesinde oturup etrafa hükmetmeyi seviyordu; fakat şiddetli buhranlar karşısında çabuk şaşırıyor ve metanetini kaybediyordu. Binaenaleyh bu zatin tamamen Enver Paşanın tesirine tâbi kaldığını zannediyorum. Kendisi Türkçü değil, İslâmcı idi. O zamanın hükümdarı olan Beşinci Sultan Mehmed çok sessiz, ve âcizdi. Ahvali idrâk ve takdir ile Nazırlarını irşad edecek vaziyette değildi. Kendisini saltanat mevkiine getirmiş olan Enver Paşaya vesair İttihad ve Terakki erkânına mutavaatten başka bir şey yapacak halde değildi. Hükûmet erkânına zahir olan veya direktif veren İttihad ve Terakki merkezi umumisi eksriyetle Enver ve Talât Paşalara tarafdar görünüyordu; ve bunlara tâbi olduğundan dolayı da Sadrazamı tutuyordu.

Bunların içinde Rusya aleyhinde harbe girmemiz için Enver Paşadan daha ileri gidenler eksik değildi.

Şu halde hükûmet erkânının bir kısmı Alman ve bir kısmı Fransa tarafdarı gibi görünüyordu; ve binaenaleyh haricî politika itibarile hükûmette tam bir görüş birliği ve âhenk yoktu.

Enverin vazife sebebile temas ettiği Alman askerî heyeti ve bilhassa bunların reisi Liman Von Sanders Paşa, milliyeti hasebile tabiî olarak Alman nüfuzunu ve Alman tarafdarlığını çoğaltmağa çabalıyordu.

Bunların da, Alman sefirile beraber, Enver Paşa üzerinde tesir ika ettiklerini zannediyorum. Enver Paşanın, Almanyanın altı hafta veya iki ayda kat'î netice istihsal edeceği hakkındaki kanaati bir çok mebusları ve parti erkânını da meclûp ediyordu. Bununla beraber vatanını cidden seven ve yalnız onun kalkınmasını ve yükselmesini istiyen, başka hiçbir şahsî menfaat düşünmiyen her münevver Türkün gayesi birdi; yalnız takip edilecek yol ve vasıtalarda ihtilâf vardı. **(Devamı var)**

İTİZAR: Dünkü hatıralardaki iki tertip sehvini okuyucularımızdan özür dileyerek tashih ederiz:

Birinci sütunun alt taraftan 12 nci satırında: iddialarının kliməsinin yanlışlığı (olmalarının) suretinde tashihi.

İkinci sütunun alt taraftan altıncı satırında: Saadetini kelimesi yanlıştır, Muaveneti suretinde tashih olu-

Nasıl NEWYORK Şampiyonu Oldum?

— 2 —

Schmeling'in kaburga kemiği kırılarak ciğerine saplanmıştı

Dünkü Kısmın Hülâsası

Melih Açba, dünkü yazısında Nevyorkta kendisini ilk cezbeden şeyin meşhur Jack Dempsey'in mü kellef lokantası olduğunu söyledik ten sonra, uzun müddet Dempsey'i aradığı halde bulamadığını ilâve ediyor.

Nihayet kendisine bir mektpp yazarak Türkiyenin boks şampiyonu olduğunu ve Nevyorkta maç yap mak istediğini bildiriyor. Eski dün ya şampiyonu da, artık böyle işler le meşgul olmadığı cevabını vere - rek bir promofar'la görüşmesini tavsiye ediyor.

Melih buna rağmen Dempsey'i görmeği kafasına koyarak nihayet onu yakalamağa muvaffak oluyor. Melih Dempsey'in cüssesinden u - mulmıyacak kadar nazik olduğunu söylüyor. Filhakika Dempsey Melihi dünyanın en büyük boks maçlarını idare eden Arthur Donovanla tanıştırıyor. Schimeling - Joe Louis maçından bahsetmeğe baş - lıyorlar.

Maçı durdurduğum esnada ben sadece Schmeling'in şimdiye kadar idare ettiğim maçlarında kendinden geçtiğini görmüştüm. Maçı durdurmakla ne büyük bir isabette bulunduğum Schmeling hastahaneye kaldırılınca anlaşıldı. Kaburga kemiklerinden biri tamamile kırılarak ciğerine saplanmıştı. Fakat fevkalâde sağlam bir uzviyete malik olduğundan bayılıp yere yuvarlanmıyordu. Joe'nin bir tek yumruğu zaten ciğere saplanmış kaburga kemiğine en keskin bir kılıç kudretini verecek ve boks âleminde görülmemiş bir facia vukubulacaktı. Yırtılan ciğerlerden fışkıran kanı ağız ve burnundan ringin brandasına dökerek çok kıymetli bir boksör maharet ve kuvvetini seyretmeğe koşan halkın gözü önünde can verecekti.»

Ben Amerikan seyircisinin haleti ruhiyesini biraz öğrenmiş olduğum için:

— Buna rağmen maçı durdurduğunuz için kimbilir ahali size ne kadar kızmıştır?

Dedim. Koca İrlandalının yüzünde bir tebessüm uçtu. Lâkırdı söylemeğe bile lüzum görmeden geniş eli le taştahtadan tebeşir tozu siler gibi bir hareket yaptı:

— Bir hakemin, bilhassa boks hakeminin her şeyden evvel bilmesi lâzım gelen şey, durmadan bağıran ahalinin ne dediğini duymaktadır. Aksi takdirde ringin ipleri içinde her an, her saniye müessif bir hâdise vukubulabilir. dedi.

— İdare ve sevkettiğiniz binlerce maçta kimbilir ne heyecanlı ve tehlikeli vaziyetlere şahit olmuşsunuzdur? Diye bir sual sordum.

Bütün cihanı sarsan maçları idare eden bu adamı söyletmek istiyordum.

— Tehlike ve heyecan boks ile beraber yürür, dedi. Feragati nefse varan bir fedakârlık, soğukkanlılık, uzun ve meşakkatli bir çalışmayı ek - seriya ufak bir hata amansızca mahkûm eder. İnsanda ahalinin istihzasını karşılıyabilecek azim ve metanet lâzımdır. Muhayyeleye nakşolan bir nakavut (Knockout) görmüştüm. Bir akşam amatör teşvik müsabakalarından birini idare ediyordum. Dördüncü ravunda kadar iki taraf ta gayet çetin dövüştü. Dördüncü ravundda çok serî bir sağ yumruk boksörlerden birini yere yuvarladı. Bütün hayatımda böyle bir vaziyet görmemiştim: Delikanlı yerde yatıyordu. Fakat bir bacağını havaya kaldırmıştı. Mutad on saniyeyi sayıp bitirdiğim halde o bacak hâlâ havada idi. Ahali katılırcasına gülüyordu. Yardımcıları boksörü köşesine götürdüler. Kendine geldiği zaman dövüşe devam için fırladı. «Dövüş bitti, sen mağlûpsun» dedim. Bu genç ve ateşli gözlerde o anda beliren yeisi hiç unutacezalandırıyorsun» diyen sesi hıçkırıkla ağırlaşmıştı. Kendisine ceza vermediğimi, fakat Knockout olduğunu tatlılıkla anlattım ve bir daha sefere muhakkak kazanacaksın, dedim. Bu aslan yürekli çocuk bu sözlerden de fazlasını hak etmişti. Fakat ahalinin acı istihzası bu insanı esirgemedi. Başı önüne düşen, odalarına doğrulan gencin gelecek sefere çok daha güzel dövüşüp bu dağlayıcı kelimeleri takdir nidalarına kalbetmek için içinden ahdettiğini anladım. İşte bu tam bir dövüşçü, bir mücadeleci idi.

Colombus Circle'e vardığım zaman ortalık kararmıştı. Yanlış söylüyorum: Semaya gece çökmüştü: Meydanı ve meydana çıkan sokaklar göz kamaştırıcı rengârenk ışıklarla parıldıyordu. Asfalt caddede kayan otomobilleri, cehennemî bir süratle yanıp sönen kırmızı ve yeşil traffic ışıklarını, muazzam karıncalar gibi yaya kaldırımlarında kaynaşan ahaliyi, geniş camekânlı dükkânları bu gece takdirle değil, mânâsını pek anlıyamadığım bir kıskançlık, tahlil edemediğim bir hasedle seyrettim.

Her sahada geniş dev adımlarile yürüyen yeni dünya sakinlerinin göğsünü ve beynini dolduran hırs alevini biraz daha tanımak, Avrupadaki din taassubundan, hükümdar zulmünden kaçan, hürriyetin mânâsını hayatile ödeyerek kavrıyan, zengin, fakat vahşi yeni dünyayı adım adım râm edenlerin torunlarında çağlayan ruhla biraz daha temas etmek lâzımdı. İnsanı sersemleten hayat temposunun süratine kendimi uydurmak, onlar gibi hissetmek, ayni şiddet ve inatla ihtirası duymak icap ettiğini bir kere daha hissediyor, anlıyordum.

Bunları düşünürken durmadan akan beşer seline takılmış 42 d. Street'e doğru gittim. Sinemalarda filmlerde ancak ismini duyduğumuz Broodway üzerinde idim. Milyonluk renkli reklâmlar, dünyanın en muazzam sinema ve tiyatrolarının, «fevkalâde» sıfatını bihakkin kazanan cazbandların, güzelliği ve sanati ile kolaylıkla her ferdi teshir eden meşhur artistlerin beşiği Broodway'ı adımlıyordum. (*Devamı var*)

Edirnede Hava Şehitleri İhtifali

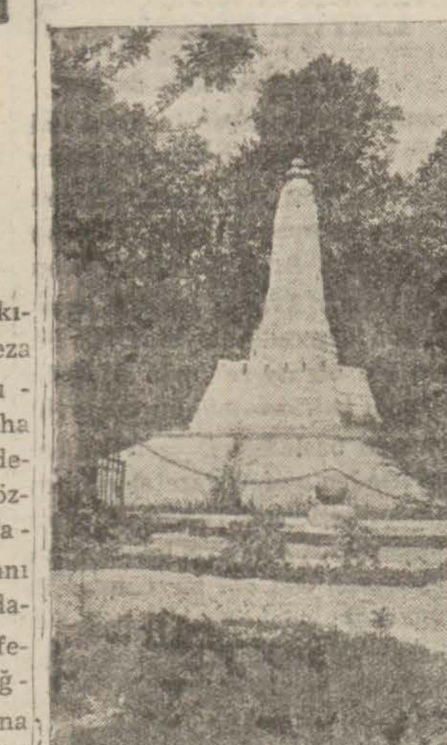

Edirnede hava şehitleri âbidesi

Edirne (Hususî Muhabirimizden) — Türk hava şehitleri günü olmak münasebetile şehitlikte 16,30 da sübaylarla devlet memurlarının, muhtelif kıtalardan asker ve polisin, okulların, kurumların, Türkkuşu mensuplarının, esnaf mümessillerinin ve halkımızın iştirakile merasim yapılmıştır.

Merasime komutanın halkımızı hava şehitlerimizin hatırasını anmağa davet eden kısa bir işaretile başlanmıştır. Bunu müteakip dikkat kumandası verilerek yarım dakikalık bir ihtiram vakfesi geçirilmiş, bu sırada atılan bir top işaretile fabrikalar bu saygı ânını bütün şehre bildirmişlerdir.

Mütakiben günün yüceliğini anlatır bir nutuk verilmiş ve muzika hazin bir hava çalmış ve bir manga asker tarafından havaya üç kere ateş edilmiştir. Bundan sonra bayrağımız selâmlanarak geçid resmi yapılmış ve muhtelif kurumlar adına âbideye çelenk konmuştur.

* *

Mersinde zürra sıkıntıda

Ziraat Bankasının faaliyete geçmesi isteniyor

Mersin, (Hususî) — Mersin limanından Nisan ayı zarfında muhtelif memleketlere ihraç olunan maddelerin miktar ve kıymetleri bir evelki sene ile mukayese olundukta miktar itibarile 2000 ton ve kıymetçe de 87.332 lira bir gerileme göze çarpmaktadır.

Bu ay içinde ihracı tenakus eden veyahut ihraç edilmemiş olan başlıca maddeler; krom, pamuk, Tuzlu bağırsak, ham deriler, meşin, nohut kuru meyvalar ve küsbedir. Fazla ihraç olunanlar ise buğday, arpa ve çavdardan ibarettir.

Geçen nisan ayı içinde muhtelif yabancı memleketlere 680.127 lira kıymetinde 15,5 milyon kiloyu bulan eşya ihraç edilmiştir.

Hasad bilhassa cenup vilâyetlerimizde başlamak üzeredir. Bu mevsimde mutad olan açığa satışlar vaziyeti siyasiyenin karışıklığı neticesi piyasaya arız olan istikrarsızlık yüzünden bu sene yapılamamaktadır. Bu hal ise malını satmak iztirarında bulunan bir kısım çifçilerimizi mahsullerini yok pahasına ellerinden çıkarmak tehlikesine maruz bırakmaktadır. Bu itibarla ziraat bankasının bir an evve harekete geçmesi ve müstahsilimizi koruması temenniye şayan görülmektedir.

• SPOR •

Galatasaray Boğaziçi Liseleri Final Maçı

Yarın Şeref stadında Galatasaray ile Boğazİçi liseleri malûm şampiyonluk maçı için karşılaşacaklardır.

Bundan evvelki karşılaşmalarında 1-1 berabere kaldıklarını ve maçta bir kaza eseri olarak küçük Bülendin ayağı kırıldığını yazmıştık.

Ortada duran şampiyonluk kupasını almak için her iki mektep takımının genç elemanları yarın da biribirlerile çarpışacaklardır.

Biz bundan evvelki yazımızda bu iki takımın müsavi kuvvette olduğunu ve yenişmek için çok çekişeceklerine işaret etmiştik.

Nitekim futbolden ziyade bir sinir maçı yaparak en akla yakın bir ihtimal olarak gösterdiğimiz gibi berabere kaldılar. Alâkadarlar herhalde vaktin müsaadesizliğinden olacak bu maçı yarın gibi çok yakın bir zamana koydular. Bu suretle yarınki oyunun baştan aşağı bir sinir maçı olacağı muhtemeldir.

Bu müsabaka biraz daha ileride yapılmış olsaydı, geçen seferki hâdise biraz olsun hafızadan silinir, bu suretle her iki takım da daha şuurlu ve daha rahat bir maç yaparlar ve nihayet çocukların imtihan meşgaleleri ile dolu olan kafalarında hiç olmazsa bu maçın yeri olmazdı.

Bununla beraber yine en büyük temennimiz talebenin yarınki maçın nihayet bir spor müsabakası olduğunu düşünmesi ve tamamile şuurlu ve hâdisesiz oynamasıdır. Her iki güzide takımımıza da muvaffakiyetler diler, şampiyonluğu en iyi oynıyan takımın kazanmasını isteriz.

Süleyman Tekil

Tarihî Tefrika — No. 16

Türklerin elinde Bir Moskof Çarı

Yazan: S. N. Tansu

Karar verdim... Türklerle harbedeceğiz..

Galiçin yine gülmeğe başladı... Sofinin yanına oturdu... Onu saçlarından okşıyarak teselli etmeğe çalıştı:

— Petro, seni hakikaten yıldırmış. Bırak onu o çoluk, çocukla oyalansın, biz de zevkimize, saltanatımıza bakalım, Petroyu ortadan kaldırmanın henüz sırası değil... Halkın nazarında onları İvana fenalık edecekler diye itham ederken kendi kendimizi fena mevkie koymakta ne mana var?...

— Peki amma, o itin bir takım hergelelerle bu harp oyunlarına devamını hoş mu göreceğiz?...

Galiçin yine kıvılcımlar çakan o mavi gözleri, kızdıkça köpüren o nar çiçeği rengindeki dudakları, hiddetlenince kızaran bu toz pembesi yüzü uzun uzun seyrettikten sonra ilâve etti:

— Aldırma Sofi... Petroyu sen bana bırak... Şimdi biz Türklere karşı ne yapacağız?... Avusturya imparatorunu yalnız bırakmamız doğru değil... Hele Polonyalılar, İsveçliler ona yardım eder de biz seyirci kalırsak, galip gelirlerse hepsi sonra bize dönerler...

— Ya mağlûp olurlar da Türkler, bizden intikam almağa kalkarlarsa?

— Sofi, hiç uzakları göremiyorsun canım... Türklerin o kadar çok düşmanı var ki, onlar hangi birisine saldıracaklarını kestiremiyecekler... Bu işleri ben çok iyi bilirim, sen müşavirine itimad et...

Sofi biraz sükûnet buldu... Tekrar bir bardak votka yuvarladı...

Galiçin, Sofiyi omuzlarından, boynundan, bütün bir sevginin ateşile öptükten sonra veda etti:

— Ben aşağı inerek bunları dinliyeyim... Yatmadan evvel senin odana gelerek vaziyeti tekrar anlatırım. Şimdilik hoşça kal sevgilim...

Sofi gülerek Prensi uğurladı ve ilâve etti:

— Yatak odamda bekliyorum, sevgili Galiçin...

Prens Galiçin, imparatorun adamile, ve saray tercümanile, yüzbaşı Şakloviçin huzurlarile bir saatten fazla konuştu. Muhakkak olan nokta Türklerin Viyana üzerine yürüdüğü hakikati idi... Avrupanın her yerinde umumî heyecan başlamıştı... Fransada, Almanyada, Avusturyada halk kiliseleri doldurarak Türk tehlikesinden koruması için Tanrıya dua ediyorlarmış... Her taraftan gönüllülerin toplandığına dair havadisler geliyormuş... İmparatorun adamı bütün bu tafsilâtı verirken şayet Rusya Avusturyaya yardım ederse Osmanlı imparatorluğunun Karadeniz kıyıları, meşhur Azak kalesi, tatarların memleketleri, Kazakların bozkırları hep Rusyaya verilecekmiş...

Galiçin orada bir yazıhanenin başına geçerek imparatora Çariçe tarafından verilmesi lâzım gelen muvafakat cevabının müsveddesini hazırladı... Yüzbaşıya dönerek:

— Elçiyi misafir dairesine götürünüz... İstirahat etsinler... Yarın Çariçe Hazretlerinin huzuruna çıkarak İmparator Hazretlerine götürülecek cevabı alacaklardır...

Sonra tercümana dönerek:

— Elçi cenaplarına getirdikleri haberden dolayı teşekkür ettiklerini ve Haşmetlû İmparator Hazretlerine Rusyanın elinden geleni yapacağını arzetmelerini rica ettiğimi söyleyiniz...

Dedi...

Tercüman, elçiye Prens Galiçinin sözlerini Almanca tekrarladı... İstirahatlerine tahsis edilen daireyi yüzbaşı Şakloviçin göstereceğini, mihmandarlığa bu yüzbaşının tayin edilmiş olduğunu ilâve etti...

Elçi eğilerek prensi selâmladı ve yüzbaşı önde, elçi onun sağında, tercüman arkada salondan çıktılar...

Prens bir müddet yalnız kaldı... Yarım saat bu büyük kabul salonunda aşağı yukarı gezindi. Kremlin sarayının şimdi tamamen sükûta gömülmüş olan bu korkunç muhitinde Rusya için tarihî bir kararın verileceği gece idi... Rusya bu harbe girecek miydi?...

O tarihte bu emri verecek yegâne adam Prens Vasili Galiçin idi... Bunu bütün dünya biliyordu... Pencerelere yaklaşarak aşağıya baktı...

Sarayın demir parmaklıklı kapılarında fenerlerin donuk ışıklarının aydınlattığı yarı karanlık meydanda nöbetçiler aşağı yukarı geziniyordu. Başını kaldırarak göğe baktı. Birkaç saat evvel bol yıldızlı gök, tüllenmiş, bulutlanmış, yıldızların çoğu kaybolmuştu... Etrafı dinledi... Büyük bir sükûnet vardı...

Salonun büyük saatı on bire yaklaşıyordu... Yavaş, yavaş yürüdü... Gizli bir kapıdan çıktı... Dar bir merdivenden yukarıya doğru tırmandı... Bir kaç koridor geçti... Ortada kimseler yoktu... Bu yolları gayet iyi biliyordu... Kaç defa Sofinin yatak odasına Kremlinin bu gizli yollarından, merdivenlerinden geçerek gelmişti... Tekrar bir merdivene çıktı... Sonra önüne çıkan oldukça uzun bir koridoru daha geçti... Sarayın mazgallarından sızan hafif ışığın aydınlattığı bu koridorda duvarları tutarak yürüyordu... Sonra aydınlık bir salona geldi... Çariçenin gece hizmetçileri ayağa kalktılar... Prens sordu:

— Haber veriniz... Haşmetlû Çariçeye verilecek mühim bir haber var... Müsaadelerini istiyorum...

Hizmetçiler diz çöktüler... Kalktılar... İçlerinden biri içeri girdi... Biraz sonra çıktı... Prensi yan odaya soktu...

Oradan Prens rahatça Çariçenin odasına dahil olabilirdi... Hariçten ise Çariçenin kendisini o salonda kabul ettiği zannolunurdu...

(Devamı var)

FIKRALAR - EĞLENCELER

Günün siması:

Voroşilofun halefi olarak Sovyet ordularının başkumandanlığına tayin edilen Timoşenko, Kiyef şehrinde doğmuş bir Ukraynalıdır. Köy mektebinde muallim iken 1914 de nefer olarak seferber edilmiş ve gösterdiği kahramanlıktan dolayı harbin nihayetlerine doğru mülâzim rütbesini ihraz etmiştir

Mareşal Timoşenko

Bolşevik ihtilâli sıralarında Kızılorduya katılan Timoşenko buradaki kahramanlıklarile de Stalinin nazarı dikkatini celbetmiş ve onun en sadık adamlarından biri olmuştur. 1924 de fırka kumandanı olmasına rağmen Harbiye Akademisine girmiş ve birincilikle mezun olmuştur. Son Almanya - Polonya harbinde, Polonya kuvvetlerini arkadan vuran Sovyet ordusuna Timoşenko kumanda etmiş ve bu muvaffakiyetinden dolayı Stalin tarafından madalyalarla taltif edilmiştir.

Bu defa Mareşal unvanını da kazanan Timoşenko, böylelikle kısa bir zamanda neferlikten başkumandanlı-

Çin Örf Ve Âdatı Nedir?

Çin köylerindeki hayatı tasvir eden İngilizce bir kitapta şu satırlar okunmuştur:

«Çinli fevkalâde tembeldir, ve ayni zamanda fevkalâde boğazına düşkündür. Yediği ve sevdiği yemeklerin en kibarı bayat yumurtadır. Çinliler bayat yumurtaya bayılırlar, yumurtaları toprağa gömerler ve senelerce bekletirler, 60 sene bekliyen yumurtalar en kıymetlileridir. Bu yumurtaları 60 sene beklettikten sonra da oturup yerler.

İkinci sevip bayıldıkları yemek, kırlangıç yuvasıdır. Kırlangıcın sal yasından husule gelen beyaz bir tortu vardır. O fevkalâde mrguptur. Çin köylerinde son emirlere rağmen halk yine katiyen yıkanmamakta, pis pis kokmakta, saçlarını ve tırnaklarını koyuver

Tarihî Fıkra:

Osmanlı devletinde rütbei vezaret çok yüksek bir paye ve ünvandı. Vezirlik ilk devrelerde yalnız dokuz adedine inhisar ediyordu. Birinci Sultan Ahmed devrinde Nemçe seferinde Arşidük Ferdinandı külliyen mağlûp ve Kanijeyi feth ve istihlâs ederek külliyetli ganaimi harbiye iğtinam eden ve istitaati beşerin fevkinde ibrazı liyakat eyliyen Kanije muhafızı Tiryaki Hasan Paşaya rütbei vezaretle taltif olunduğunu tebşir eylediklerinde:

«Eyvah rütbei vezaret bize kadar tenezzül etti mi?» Ana müstahak olmak için ne iş gördük. Devletin bir kalesini müdafaa ettik. O da vazifemizdi». Dediği meşhurdur. **Ş. Y.**

Tezeğin Birleştirici Kudreti

Şark vilâyetlerimizde tetkikat yapan (tabiî müzede tetkikat yapan) bazı meslekdaşlardan acı acı şikâyetler duymuştuk. Oradaki halk köylerde hayvanile beraber bir çatı altında barınıyor diye.

Yarım bilgi insanı dinden, imandan çıkarırmış, tabiî yarım tetkikatta ayni neticeyi veriyor. Bu hayvanlarla bir arada ikameti gerilik nümunesi sayan Baylar bilmiyorlar ki o semtlerde mahrukat yoktur, mahrukat ta olmayınca, halk tezek yakmak mecburiyetindedir. Oraları çok soğuk olur. Hayvanlar dışarıda tahtessıfır 35 dereceye kadar inen soğuğa mukavemet edemezler. Onun için ayni tezek ateşinden hem ev halkı, hem hayvanlar lar ve böylece bir araya düşerler. Görülüyor ki tezeğin birleştirici bir

Avukat diyor ki:

Boşanma sebepleri nelerdir?

Evlendikten sonra boşanmamak elbet daha iyidir. Fakat boşanmağa karar veren çiftler hakkında şu ufak malûmatı vermenin zararı yoktur. Kanunumuzda boşanma sebepleri 6 kısım üzerinde gösterilmiştir. Bunlar şunlardır:

1 — Zina (her iki taraf için), 2 — Terk, eşlerden biri diğerini terkedip gider ve bir sene gelmezse, 3 — Akıl hastalığı, (eşlerden biri iyi olmıyacak şekilde akıl hastalığına uğrarsa) 4— Haysiyetsizlik (eşlerden biri haysiyetsizce bir iş yapmışsa) 5 — Ağır muamele (ölümle tehdid ediyor ve dövüyorsa, ilh.), 6 ncı sebep gayrimuayyen bir sebeptir. Buna ruhî imtizaçsızlık, daha doğrusu geçimsizlik diyoruz.

Ortada göze görünen bir sebep olmaz. Fakat arada anlaşamamazlık olursa bu altı sebepten başka bir sebeple boşanılmaz.

Ne pişireyim?

Birinci liste

Güveç kebabı
Tatar böreği
Elma kompostosu

İkinci liste

Şiş köftesi
Zeytinyağlı taze kabak

Ruzvelt Müttefiklere Yardım İçin 1 Milyar Tahsisat İstedi

(Baş tarafı 3 üncüde)

yüzde on bir nisbetinde arttırılması ve Antillerde yeni deniz ve hava üsleri tesisi tavsiye edilmektedir.

İtalyadaki İngiliz ve Amerikan Tebaası

Paris, 16 (Hususî) — Romadan gelen haberlere göre İtalyada İngiliz ve Fransız aleyhtarı nümayişler şiddetle devam etmektedir. Dün İngiliz ve Fransız sefaretlerine giden bütün yollar İtalyan askerlerinin muhafazası altında idi. Amerika hükûmeti tebaalarına geri dönmelerini tavsiye etmesi üzerine 20 bin Amerikalı derhal harekete hazırlanmışlardır. Diğer taraftan İngiliz hükûmeti de tebaalarına İtalyayı terketmelerini **bildirmiştir.**

Tahsilde bulunan Kanadalı, Skoçyalı ve İngiliz üniversite talebeleri bugün Londraya müteveccihen yola çıkmışlardır. Gerek müttefik memleketlerde gerek İtalyada, İtalyanın harbe girmesi bir gün meselesi addedilmektedir.

Bununla beraber Romadan gelen diğer bir haberde bugün nümayişlerin tamamile azaldığını, İtalyan gemileri üzerindeki İngiliz kontrolünün bir hayli hafiflediği ve İngiliz - İtalyan ticaret müzakerelerinin iyi bir safhaya girdiği bildirilmektedir.

Facio ve Korporasyonlar meclisine tevdi edilen yeni bir gümrük kanunu mucibince şimdiye kadar 10 kilometreden ibaret olan ve gümrük bakımından «Karasuları» addedilen mıntaka hududu 12 mile çıkarılacaktır.

Bir İtalyan tayyaresi düşürüldü

Belgrat, 16 (Hususi) — Hırvatistanın garbinde kâin ve İtalyan hududuna 60 kilometre mesafede bulunan Gulin'de hava dâfi bataryaları bir İtalyan tayyaresini düşürmüşlerdir.Bu hareket geçende, hududu geçecek her yabancı tayyareye karşı ateş açılması için verilmiş olan emirden sonra vukua gelen ilk hâdisedir.

Günün en mühim hâdisesini, bir İtalyan şehri olan Fiume'de müfrit faşistler tarafından yapılan nümayişler teşkil etmektedir. Nümayişçiler Fiume sokaklarında müttefikler aleyhine mutad tezahüratta bulunduktan sonra şehrin karşısında bulunan ve Susak ismini taşıyan kasabanın kenarına kadar gelmişler ve Yugoslavyaya ait bulunan bu kasabanın evlerini taşlamışlardır. Tezahüratçılar bu esnada «Kahrolsun Yugoslavya» diye bağırıyorlardı.

Bu gayri dostane ve tecavüz mahiyetindeki hâdiseye, vak'a mahallin de bulunan İtalyan polisleri hiçbir müdahalede bulunmağa lüzum görmemişlerdir. Bu hâdise bütün Yugoslavyada derin bir teessür bırakmıştır. Hükûmet taşkınlıklara ve vaziyeti daha ziyade fenalaştıracak olan mukabil tezahürlere mâni olmak için bir emniyet tedbiri olarak büyük şehirlerde asker devriyeleri ihdas etmiştir.

ALMANLAR DA TEHDİT EDİYOR

Resmî bir Alman gazetesi olan Fölkişe Beobahter, Yugoslavyada mukim ve seyyah sıfatile bulunan Almanlar hakkında, Yugoslavya hükûmeti tarafından alınmış olan ve sırf bir emniyet tedbiri mahiyetinden ileri geçmiyen kararları şiddetle tenkit eden bir makale neşretmiştir. Resmi makamların ilhamile yazıldığı anlaşılan bu makalede, Yugoslavyadaki Almanlara bilâsebep zulüm yapıldığı ve polisin takibatına uğratıldığı yazılmakta, Yugoslav matbuatının da bu gibi hareketleri teşvik ettiği iddia edilmektedir. Makale bu gibi tedbirlerin Alman - Yugoslav münasebetleri üzerinde fena tesirler yapacağı tehdidile sona ermektedir.

SOVYETLER GARANTİ Mİ VERİYOR?

Yakında Moskovaya gidecek olan siyasi heyetin yapacağı temaslardan seri bir netice umulmamaktadır. Bunun'a beraber, memleket müdafaasından mes'ul olan mahfellerin, gayrivazih olan İtalyan siyasetine karşı mütemmim bir müzaheret teminini arzu ettikleri saklanmamaktadır.

Yapılacak ziyaretin tarih ve hedefi, Moskovadaki ekonomik heyetin istihsal edeceği neticelerden sonra belli olacaktır.

Diğer taraftan siyasî mahfellerde dolaşan haberlere göre, bu görüşmelerin esasını, Sovyetlerin Yugoslavyaya ve Macaristana vermek tasavvurunda oldukları garanti teşkil etmektedir. Maamafih bu haber, bazı mahfellerce «dedikodu» olarak tavsif ediliyor.

MACARİSTANDAKİ İNGİLİZLER

Londra, 16 (Hususî) — Budapeşte deki İngiliz elçiliği, hükûmetinden aldığı emir üzerine Macaristandaki bütün İngiliz tebaasının en kısa bir zamanda memleketi terketmesi lüzumunu bildirmiştir.

TUNADA ALMAN TAHŞİDATI

Bükreş, 16 (Hususi) — Buraya gelen haberlerde, Tunanın Almanyaya ait bulunan kısımlarında külliyetli miktarda, asker tahşidatı yapıldığı bildirilmektedir. Bu askerleri nakledecek olan şalopeler ve nehir harp vasıtaları hummalı bir faaliyetle hazırlanmaktadır.

Macaristanın silâh altına aldığı yeni kuralar ve buradaki İngiliz tebaasının memleketi terke davet edilmesi İtalyada Yugoslavya aleyhine vukubulan nümayişler, nihayet Tunadaki Alman tahşidatı Avrupa harbinin yakın bir zamanda Balkanlara sirayet edeceği endişelerini artırmaktadır.

İskenderiyede Halk Tahliye Ediliyor

Kahire, 16 (Hususî) — Askerî hazırlıklarını tamamile ikmal etmiş olan Mısır hükûmeti bazı mıntakaları, ezcümle Heliopolis'i ve İskenderiye ile Kahire civarlarını ve askerî noktalara mücavir yerleri tahliyeye lüzum görmüş ve bu hususta icap eden tedbirler alınarak derhal faaliyete geçilmiştir.

Diğer taraftan Mısırdaki İtalyan konsoloslukları İtalyan tebaasına gizlice tebligatta bulunarak Mısırı terketmeleri tavsiyesinde bulunmuşlardır.

Vecizelerin şerhi

Şımartılmış küçükler büyüdükleri zaman hayattan şamar yer!

Ralf Necdet

Bazı ana babalar ya fazla şefkat, yahut bilgisizlik yüzünden çocukların muvazenesini bozacak bir vaziyet alırlar. Şefkatin bu türlüsü, her kör şefkat gibi ancak fena netice verir. Nitekim bu çeşit bilgisizlik, son derece tehlikelidir. Çünkü her şeyden fazla çocukların istikbalini tehdit eder. Onları hayat ile karşılaştıkları zaman hayatın ezici elinden insanı yerlere yuvarlıyan darbeler yemeğe sürükler. Ana, baba evlâtlarını hakikaten seviyorlarsa onları her şeyden önce bu darbelerden korumalıdırlar. Onları çocukluk devrinden hakikatle karşılaşmağa, hakikati anlamağa ve ona göre hareket etmeğe alıştırmalıdırlar. Bu sayede çocuklar istikballerini kazanmış, hayatın şamarlarından kurtulmuş olurlar.

Senenin en güzel müsabakası

Zengin Hediyeler :

Her resim bir darbı meseldir. Halledilmiş şeklini (20) numaralı resmin intişarından sonra on gün içinde bize gönderiniz.

15 — ÇİRKEFE TAŞ ATMA ÜSTÜNE SIÇRAR

Nihayet Alman İstilâsı Durduruldu

(1 nci sayfadan devam)

Alman kıtaları bir aralık Fransız hatlarının gerilerine sarkmışlarsa da, Fransız motörlü kıtalarının mukabil taarruzları neticesinde geri atılmışlardır. Bütün bu muharebeler esnasında, bilhassa İngiliz bombardıman tayyarelerinin ümid ve tahminin fevkindeki büyük faaliyetleri nazarı dikkati celbetmektedir. Filhakika bu tayyareler vaktile yapmış oldukları bir çok keşif uçuşları esnasında düşmanın mühim askerî hedeflerini iyice öğrendiklerinden, bu defa bütün bu hedefleri parlak bir şekilde bombardıman ederek Almanlara mühim zayiat verdirmişlerdir. Bu meyanda, bir çok şoseler, demiryolları ve nakliye kolları şiddetle bombardıman edilmiştir.

Belçika Hariciye Nazırı Spaak da son muharebeler hakkında şu izahatta bulunmuştur: Almanlar, plân mucibince, mahdut bir cephede müthiş malzeme ve asker kullanarak harbediyorlar. Kazandıkları bir kaç mevzii muvaffakiyetin hiçbir değeri yoktur. Almanlar müttefiklerin üç dört misli kuvvetlerle çarpışmakta ve son kozlarını oynamaktadırlar. Verdikleri zayiat havsalanın almıyacağı kadar azimdir.

Meydan Muharebesi Hareket Harbi Oldu

Paris, 16 (A.A.) — 16 mayıs Fransız tebliği:

Meydan muharebesi, Namur mıntakasından Sedan mıntakasına kadar olan sahada, bir hareket harbi şekline girmiştir.

Harekâtın sevk ve idaresine verilen fevkalâde ehemmiyet dolayısile devam eden muharebe hakkında şimdilik sarih tafsilât verilmiyecektir.

İngiliz Tayyarelerinin Muvaffakiyeti

Londra, 16 (A.A.) — Hava Nezareti, müttefiklerin dün Sedanda yaptıkları hava taarruzu esnasında Meuse üzerinde müteaddid sabih köprülerin tahrip edildiğini bildirmektedir. Müteakiben 150 den fazla tayyare ilerlemekte olan Alman takviye kuvvetlerinin başlıca saflarına bir taarruz yapmışlardır. 4 köprü tahrip edilmiştir. Kalabalık tank kafileleri ve efrad kolları dağıtılmış, yollar tıkanmıştır. Almanların Sedan bölgesindeki ileri hareketi bu suretle durdurulmuş ve Fransızların şiddetli bir mukabil taarruza geçmeleri imkânı hasıl olmuştur.

Harp Talii Fransızlara Dönüyor

Londra, 16 (A.A.) — Reuter ajansının askerî muharriri yazıyor:

General Gamelinin hâlen gayesi sadece mevzii mevcutlarını ve tayyarelerini kullanarak düşmanın başlıca hücumlarını püskürtmek ve sonra en mühim stratejik mevcutlarını herhangi en müsait mıntakadan nihaî bir mukabil taarruza tahsis edeceğini kararlaştırmaktır.

Düşman hücumlarının muhtelif noktalarda ayni zamanda vukubulduğu ve bugünkü hâdiselerin fevkalâde serî bir surette cereyan ettiği gözönüne alınırsa, bu eski tabiye meselesinin halli kolay bir iş olmadığı anlaşılır. Bununla beraber avantaj Fransızların tarafındadır. Zira Fransızlar, arkasında stratejik ihtiyatlar tam bir emniyet içinde bulundurulabilecek olan majino hattına malik-tirler.

Kral Leopold Liege Kalesi Müdafilerini Tebrik Etti

Brüksel, 16 (A.A.) — Kral Leopold Liege kaleleri müdafilerine hitaben radyo ile söylediği bir mesajda «Vatanınız uğurunda sonuna kadar dayanınız. Sizinle iftihar ediyorum.» demiştir.

Reynaud'nun Nutku

Paris, 16 (A.A.) — Fransız Mebusan Meclisi, bugün öğleden sonra, kısa bir toplantı yapmıştır.

Başvekil B. Reynaud, tok bir sesle, müheyyiç bir beyanatta bulunmuştur.

Mebusan Meclisinin bundan evvelki içtimaından sonra, demiştir, Almanya, bütün kozlarını oynamağa karar vermiştir. Almanya, üç bitaraf memleketi istilâ etmiştir ve bugün nişangâhını Fransanın kalbine çevirmiştir.

Hitler, iki ayda harbi kazanmak istiyor. Eğer muvaffak olamazsa mahvolacaktır. Hitler bunu biliyor ve biz de tehlikeyi tam surette müdrikiz.

Önümüzdeki aylar, istikbaldeki asırları yuğuracaktır.

Fransa ve İngiltere, bütün partilere hitap ederek tehlikeye karşı duruyor ve her şeyin mahvolduğunun sanıldığı gündedir ki dünya, Fransanın nelere kadir olduğunu görecek. Fransız kanı akıyor. Yaşıyacağımız zamanlar, belki de şimdiye kadar gördüğümüz zamanlara hiç benzemiyecek. İnkılâpçı tedbirler almak icap edecek. Belki de usulleri ve insanları, her şeyi değiştirmemiz lâzımgelecek. Kendimize derhal yeni bir ruh lecek. Kendimize drhal yeni bir ruh yaratmalıyız. Ümitle doluyuz. Zira hayatlarımızın hiç bir ehemmiyeti olmadığını biliyoruz. Ehemmiyeti olan yegâne şey, Fransayı tutmaktır.

Başvekilin bu kısa fakat veciz ve müheyyiç nutku, bütün mebuslar tarafından ayakta, bir çok defa şiddetle alkışlanmıştır.

Başvekilden sonra mebusan meclisi reisi B. Herriot, barbarlığın saldırışına karşı koymak için çarpışan Fransız askerlerine ve müttefik ordulara B. Reynaud'un ifade ettiği tazim hissiyatına, mebusan meclisi namına iştirak etmiştir.

Memlekete gelince, demiştir. Ordusuna lâyık olduğunu gösterecektir. Bu imtihanın azameti ve halevî mahiyeti karşısında, Fransa mazisindeki gibi kalacaktır.

B. Herriot, nihayet mebusan meclisinin iş'arı ahara kadar içtimalarına nihayet verdiğini bildirmiş ve celse kaldırılmıştır.

Maginot Hattı Masun

Paris, 16 (A.A.) — Bu sabahki resmî tebliğ hakkında izahat veren Fransız erkânı harbiyesinin bir mümessili, bunun başkumandanlığın bir sükûta daveti değil, bütün millete hitap eden bir emri olduğunu bildirmiştir.

Meuse - Möz - muharebesi derinliğine devam etmektedir. Müttefikler Alman zırhlı fırkalarının taarruzunu kırmak için tertibat almışlardır. Almanlar yalnız Sedanın batı şimalinde Sedanla Namur arasında zırhlı kıtalar sevkine muvaffak olabilmişlerdir. Nefsi Sedan bölgesinde Fransız mukabil hücumları dün akşam üzeri vaziyeti tekrar tesis etmiştir.

Sedan ile İsviçre arasında Maginot hattı tamamen masundur.

Namur'ün şimalinde Escunt'da iki taraf külli kuvvetleri temasa girmişlerdir. Bütün Alman hücumları püskürtülmüştür.

İsviçrede Endişe Devam Ediyor

Zürih, 16 (A.A.) — Reuter:

Zürihteki İngiliz konsolosluk makamları, bugün İngiliz tebaasına, her ihtimale karşı Zürih mıntakasını terketmeleri tavsiyesinde bulunmuştur. Fransız İsviçresine doğru memleketi terkedenlerle dolu trenler Zürihten hareket etmektedir.

Vaziyet sakindir. Fakat Bale civarında kuvvetli Alman kıtaları tahaşşütleri bulunduğu hakkındaki şayialar devam etmektedir.

Alman İleri Yürüyüşü Durduruldu

Londra, 16 (A.A.) — Reuter ajansı harekât hakkında saat 15 de aşağıdaki malûmatı vermiştir:

Alman ilerleyişinin şarkî Sedan bölgesinde durdurulduğu anlaşılıyor. Bu bölgede vaziyet ağırdır. Fakat tehlikeli değildir.

Almanlar dün öğleden sonra Namur'ün şimalindeki müttefik kıtalara karşı hücumlar yapmışlardır. Düşmanın bu hücumları dün gece durdurulmuş ve bazı noktalarda Meuse (Möz) boyunca Fransızlar hafif bir terakki kaydetmişlerdir. Namurdan Sedana kadar uzanan bölgede vaziyet çok müphemdir.

Liege (Liyej) tecrit edilmiş vaziyette, fakat mukavemete devam etmektedir.

Zelande'da, Waliherende ve Waliherenin şarkındaki adada müttefik ve Alman kıtaatı arasında muharebeler cereyan ediyor.

Amsterdam ve Rotterdamdaki bütün petrol ihtiyatları imha edilmiş ve Almanlar bu stokları ele geçirememişlerdir.

Bombardıman Edilen Hastahaneler

Paris, 16 (A. A.) — Amerikalılar tarafından Fransaya hediye edilen beş seyyar hastahane şimal doğu cephesinde bombardıman edilerek ikisi tahrip edilmiştir. Bu hastahanelerin üzerinde Amerika ve Kızılhaç bayrakları uzaktan çok iyi görülür bir şekilde bulunuyordu.

Alman Matbuatında Değişiklik

Alman Hududu, 16 (A.A.) — Havas ajandından:

Alman efkârıumumiyesini garp cephesindeki harekât esnasında tesadüf edilmesi melhuz müşkülâta hazırlamak zarureti Berlinde hissedilmeğe başlamış gibidir. Filhakika Boesen Zeitung, şöyle yazıyor:

Tepeden tırnağa kadar silâhlanmış olan iki demokrasiye ve onların peyklerine karşı girişilmiş olan mücadele esnasında çok fena günlere şahit olursak dahi Alman ordusunun rüesasına itimad etmekte devam eylemek lâzımdır.

Pariste düşman tayyareleri

Paris, 16 (A.A.) — Düşman tayyarelerinden mürekkep bir grup bu sabah Paris banliyosu üzerine bir baskın yapmıştır. Hiçbir bomba atılmamıştır. Bir Fransız avcısı Alman tayyarelerinden birini düşürmüştür.

İsviçrede halk huduttan kaçıyor

Bern, 16 (A.A.) — İki gündenberi, birçok kimse, ezcümle kadınlar, çocuklar, memleket dahiline yerleşmek üzere hudut mıntakasını terketmektedir. Bu büyük otomobil gidiş gelişinden başka, ayrıca herhangi bir askerî hareket yoktur. Fabrikalar işlemekte, köylüler tarlalarında çalışmaktadır.

Reyno Sefirimizle görüştü

Paris, 16 (Hususî) — Fransa Başvekili Paul Reynaud bugün Türkiyenin Paris elçisi B. Behici kabul ederek kendisile uzun müddet görüşmüştür.

Umumî Teknoloji

Yazan: Cevdet Pamir Basan: İnkılâp kitabevi

FİYATI: 75 Kuruş

Değerli ve güzel bir kitap! Fenle ve bilhassa fennin, (teknik) gibi ilmî kısmı ile alâkadar olmaması iktıza eden bir gazeteci bile kitabı eline alınca derhal cazibesine kapılıp zevk ve istifade ile okumağa başlıyor.

Bunun sebebi aşikâr. Bir kere eserin muharriri mevzuuna tamamile sahip. Bu kitabı gelişi güzel her hangi bir frenkçe kitaptan tercüme etmemiş, kendi bilgig ve tecrübesile, kendi tetkik ve tetebbuu ile yazmış. Sonra güzel ve açık bir üslûbu var. Bu iki meziyet, kitaba, herkes tarafından okunabilir ve istifade olunur bir kıymet vermiş.

Tecknologie, (Teknik ilmi) yani teknikten bahseden ilim demektir.

(Teknik) e gelince; biz kendi hesabımıza bu kelimeden biraz korkarız. Çünkü bilhassa son senelerde bu kelime o kadar ayağa düştü, o kadar muhtelif bahislerde kullanıldı, kelimeyi bilen de bilmiyen de o kadar diline dolaştırdı, ki nihayet kelime, baş döndürücü, zihin karıştırıcı, âdeta kâbus tesiri yapan bir mahiyet aldı.

Bu kelime lûgat itibarile şöyle tarif olunabilir:

Bir san'ata veya bi rhırfete (Métrier) ait usulün hey'eti umumiyesiher hangi bir san'atın amelî ve tatbikî kısmı. .Meselâ ressamlık tekniği, gazetecilik tekniği, marangozluk tekniği gibi.

Şimdi bir de (Tekneloji) nin, sahibi eser tarafından kitabının başına geçirilmiş olan tarifini buraya nakledelim:

«Teknoloji, sanayie lâzım olan demir, bakır gibi maden'erin ve tahta gibi malzemenin istifadeye kabil bir şekle konulma tarzlarından, bunların hususiyetlerinden hikemî ve kimyevî hassalarından, kullanılma mahallerinden bahseden vâsi ve şumullü bir ilimdir»

Tarif biraz uzun olmakla beraber, selâset ve sarahati haiz değil mi, ve insan bu tarifi okuyunca aşağı yukarı (teknik) in de onun ilmi ve âlemi o'an teknolojinin ne olduğunu kavramış bulunuyor.

Bu tariften sonra eserde, bilhassa sanayide kullanılan madenler sırasile tetkik ediliyor, nerelerde, nasıl kullanıldıkları, ne işe yaradıkları basit ve açık cümlelerle herkesin anlıyacağı surette anlatılıyor.

Bu meyanda herkesin işine yarıyacak amelî malûmat da var. Meselâ kurşun madeni izah edilirken, kurşun borular için de bir kısım ayrılmış ve kurşun boruların ne kuturlarda ve ne sihanlerde olabileceği kısaca kaydedilmiş.

(Bundan yalnız erbabı istifade eder, bize ne?) Demeyiniz. Ev sahibi olup da kurşun boru ile alâkası bulunmıyacak bir insan tasavvur olunabilir mi?

Zaten içinde bulunduğumuz imar ve inşa devrinde bu kabil kitapları yalnız ev sahipleri değil, bilhassa vali, belediye reisi, kaymakam gibi makam sahipleri de okumalıdırlar.

Çünkü memleketin her tarafında hemen her gün bir şekilde inşaat ve tesisat vücude getiriliyor. İhaleler yapılıyor. Böyle işleri ihale etmek veya bunlara nezaret eylemek vaziyetinde bulunanlar için az çok (teknik) ve umumî malûmat sahibi olmak, o işlerin selâmetle başarılmasında müfid olabilir.

Bu güzel eserde yalnız bir noksan var. Sonuna münderecatın mufassal ve alfabe tertibi ile bir fihristi konulmamış. Biz hattâ kullanılmasında mecburiyet olan ıstılâhların da bir lûgatçesinin (Meselâ Fransızcalarile beraber) ilâvesine taraftarız. Sahibi eserin en büyük muvaffakıyeti, yeni yeni uydurulmuş kelimelerden hiç birini kullanmıyarak, eski ve maruf tâbir ve ıstılahlar haricine çıkmamış bulunmasıdır. Fakat dediğimiz gibi bazı ıstılâhların Fransızcasının ilâvesi de hayli faydalı olurdu. Meselâ tatarruk kabiliyeti, incirar kabiliyeti gibi ıstılâhların karşısına (ductile, malléable) gibi Fransızcaları da yazılsaydı, kitaplardan edilecek istifade daha vâsî olurdu. Bâhusus, ki bu gibi ıstılâhlar hiç bir lûgat kitabımızda yoktur. Hattâ tatarruk ve incirar kelimeleri, alelâde lûgat olarak da belki hiç bir kamusumuza geçmemiştir.

Bu noksanlar bertaraf edilirse kitap cidden değerlidir. Hem müellifini, hem de böyle iyi eseri tabettirdiğinden dolayı naşirini tebrik eder ve karilerimize, bilhassa alâkadarlara alıp okumalarını tavsiye eyleriz.

***

Kiralık Ev

Beyoğlunun En İşlek Yerinde

3 oda mobilyalı, kalorifer, banyo, havagazı ve her türlü modern konforu haiz bir apartıman müsait fiyatla kiraya verilmektedir. Müracaat Telefon 24365

Çocuk Hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim, Talimhane Palas No. 4

Hastaları her gün saat 15 den sonra kabul eder. Telefon: 40127

Günün Bulmacası

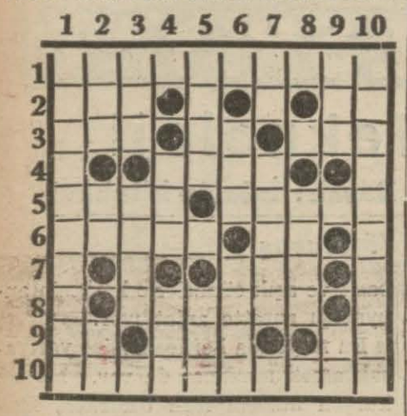

Soldan sağa:
1 Baş diş ağrılarını geçirir, 2 - Bir harf - bir harf - yapma mânasına bir nida edatı, 3 - Pislik - bir emir - oyun edevatı, 4 - Bir harf - eski bir medeniyet - bir harf 5 - İnsan - bir nevi boyanma vasıtası, 6 - Sınır - nota -, 7 - Bir harf - bir harf - kumaş, 8 - Hale uygun - bir harf, 9 - Su - taraf - isim, 10 - bir ekşi ot.

Yukarıdan aşağı:
1 — Divan ediblerince makbul bir ağız, 2 - Fena değil - edat - işaret, edatı, 3 - Yok değil - sada - bir harf, 4 - Bir harf - fakat - bir vahşi hayvan, 5 - Su borusu - bir harf - bir edat, 6 - Yavuklu - bir isim, 7 - Sicim - şimendifer, 8 - Bir harf - rakı ile beraberdir, 9 - el içi - harp - olta, 10 - İki meşhur sinema arkadaşı..

Evvelki bulmacanın halli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A	N	K	A	R	A	B	A	L	I
2	S	A	I	S	●	H	A	K	A	N
3	A	Z	L	E	D	I	L	M	I	Ş
4	B	A	K	L	A	●	K	A	M	A
5	●	R	A	●	I	R	A	K	●	●
6	●	I	P	●	●	E	N	●	A	L
7	B	O	L	●	E	V	●	A	Y	A
8	A	L	I	K	L	A	Ş	A	N	●
9	C	A	●	İ	A	N	E	●	A	D
10	A	N	●	N	●	İ	R	A	●	Ö

Kiralık odalar

Beyoğlu Anadolu Hanı 14 Numaraya müracaat

Böbrek, mesane, prostat ve idrar yolu hastalıkları muayenehanesi
Dr. Sedat Kumbaracılar
Üroloğ - Operatör
SİRKECİ: Tramvay caddesi Viyana oteli sırasında No. 42 üst kat

Adapazarı Asliye İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

M. Aleyh: Adapazarı Sapanca nahiyesinin Gazipaşa mahallesinden İlyas oğlu Kâzım.

Davacı: Sapanca nahiyesinin Gazipaşa mahallesinden Hasan kızı ve Kâzım karısı Ümmühan Fikret tarafından aleyhinize açtığı boşanma davasından dolayı ilânen vâki tebligat üzerine mahkemeye gelmemiş olduğunuzdan hakkınızda gıyap kararı verilerek mahkeme 28/5/940 salı günü saat 10 na talik edilmiştir. Muayyen olan gün ve saatte muhakemede mevcut bulunmadığınız veya kanunî bir vekil göndermediğiniz takdirde muktazi muamele yapılacağı ilânen tebliğ olunur. (4062)

İzmirde **Esad - İhsan**
Küçük Sahlebçioğlu Han
Tasviri Efkâr gazetesinin İzmir ve havalisi başbayiliğidir.

Santa

Santonini havi olan bu bisküvit

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay, müessir bir müstahzardır.

Barsak Solucanlarına

karşı gayet tesirlidir. Barsak solucanlarının büyüklerde ve küçüklerde sebep olacağı tehlikeler gözönüne alınarak solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faydalıdır.

Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her eczanede bulunur.

KUTUSU 20 KURUŞTUR

Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Reçete ile satılır.

HASAN

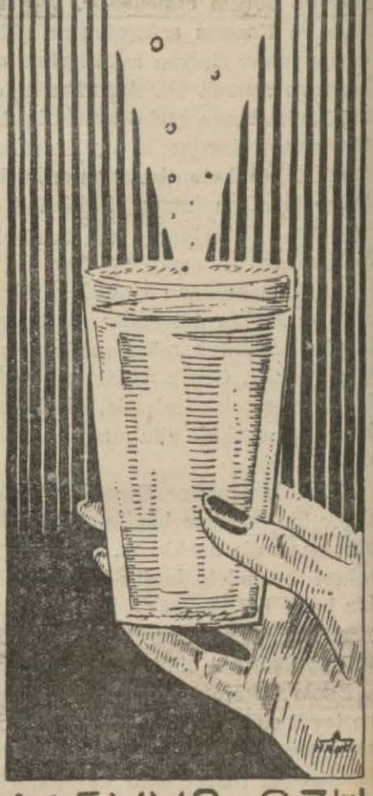

MEYVA ÖZÜ

INKIBAZI defeder, IŞTAHSIZLIK, HAZIMSIZLIK, ŞİŞKİNLİK, BULANTI ve GAZ'a karşı faydası vardır.

Her yemekten sonra bir tatlı kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek alınabilir. Hasan ismine ve markasına dikkat

Şişesi 30 - İki misli 50 - dört misli 80 kuruş

HER ECZANEDE BULUNUR.
HASAN DEPOSU

MARELLi

En iyi Dostum

Radiomarelli

Rekabet kabul etmez bir fiatla satılmakta olan bu radyo aranılan her evsafı haizdir

- Parazitlere karşı hususi süzgeç
- 150 istasyon ismi yazılı büyük kadran
- Ferrokartlı orta tekerrür
- Havalı trimers kondansatörü
- Antifeding ve ton kontrol
- Müstakil gruplu şasi
- Harici santrajlı oparlör
- Oktal tipinde lambalar
- Çıkış kudreti 4 vat

Bir kerre dinleyiniz..... Kanaat hâsıl edeceksiniz

VERESİYE SATIŞ — **SAHİBİNİN SESİ** — 307 İSTİKLAL CAD. BEYOĞLU

ve acentelerinde

Satılık Yalı

Boğaziçinde, İstinyede çok güzel bir yalı ehven fiyatla acele satılıktır.

İstiyenler, gazetemiz idaresine mektupla veya bizzat müracaat edebilirler.

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye Mütehassısı
Lokman Hekim
Divanyolu 104

Muayene saatleri pazar hariç her gün 2.5 - 5, salı ve cumartesi sabahları 9 - 11 hakiki fıkara kabul olunur.
Tel. 22393

Hazreti Muhammedin öğütleri

Hazreti Muhammedin söylediği hâdisi şeriflerin şerh ve izahı; gayet güzel ve düzgün bir kalemle yazılmıştır.

Herkesin zevkle okuyacağı manzum hikâyeleri havidir. Fiyatı 25 kuruştur.

Ahmet Babanın öğütleri

Kılıç Arslan zamanında yaşayan Ahmed Babanın çok faydalı nasihatlerini havi bu eser; kadın erkek herkesin zevkle okuyacağı manzum, güzel hikâyeleri havidir. Fiyatı 25 kuruştur.

Hazreti Muhammedin hayatı
ve kurduğu dinin esasları

Hazreti Muhammedin hayatı; tarihe istinad ederek, herkesin anlıyabileceği çok güzel bir lisanla yazılmıştır. Masal ve romandan âridir. Fiyatı ciltli 125 kuruştur.

Kerbelâ Vakası

Hazreti Muhammedin vefatından sonra hâdis olan ihtilâfları ve Sünnilik, Şiilik, Alevîlik, Kızılbaşlık gibi mezhep ihtilâflarını ve asırlarca süren muharebelerin sebep ve sâiklerini gösteren eserdir. Ziya Şakir tarafından yazılmış ve Tan gazetesinde neşredildikten sonra basılmıştır. Fiyatı ciltlisi 100 kuruştur.

Kerbelânın İntikamı

Kerbelâ vakasından sonra cereyan eden mühim tarihî hâdiseleri, Horasanlı Eba Müslümün zuhurunu, Emevî devletinin inkırazını, Abbasî devletinin kuruluşunu ve mezhep ihtilâflarının nasıl cereyan aldığını gösteren tarihî eserdir. Ziya Şakir tarafından yazılmıştır. Fiyatı ciltli 100 kuruştur.

Salâhaddini Eyyubî

Kızıl Haç adile toplanan ve İngiliz kralı aslan yürekli Rişarın idaresi altında; Fransız kralı, Alman İmparatoru, İtalya, İsveç ve sair prenslerin sevk ve idarelerile İskenderunda karaya çıkan ordulara karşı Salâhaddini Eyyûbînin meşhur muharebelerini ve bu kahramanın Avrupa ordularını mahvü perişan kralları ve prensleri nasıl esir ettiğini gösteren bu eserin ciltli fiyatı 60 kuruştur.

Yukardaki kitaplar; İstanbul Maarif kitaphanesinde satılmaktadır. Her kitabın karşısında yazılı para Maarif kitaphanesine taşradan posta ile gönderildiği takdirde posta ücreti alınmadan kitaplar gönderilir.

TASHİH İLÂNI

Gazetemizin 15 Mayıs 940 tarihli nüshasında neşredilen Devlet Deniz yolları işletmesi umum müdürlüğü ilânının kiraya verilecek mahaller hakkındaki ilânında Kadıköy vapur iskelesi iç büfesinin muvakkat teminatı 108,90 olacağı yerde sehven 180,90 yazıldığı görülmüştür. Keyfiyet tashihen ilân olunur.

Matbaacıların Nazarı Dikkatine:

Bir aded 25×34 eb'adında Haydelberg otomatik yeni pedal makinesi satılacaktır. İsteklilerin İstanbul 629 posta kutusile muhabere etmeleri.

İstanbul Defterdarlığından:

	Muhammen senelik icar bedeli lira	İcar müddeti	Muvakkat teminat L. K.
Samatya şimendifer istasyonu civarında Hacı Hüseyin ağa mahallesinin Kayıkhane çıkmazı sokağında deniz kenarında 9 ilâ 15 numaralı dört parça arsanın icarı.	170	3	38 50
Hacı Osman bayırında Küçükoru denilen mahalde 4220 metre murabbaı eşcarı müsmireyi havi arazi icarı.	15	3	3 50

Yukarda yazılı gayrimenkuller hizalarındaki muhammen senelik icar bedelleri üzerinden üç sene müddetle ve ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Arttırma 27/5/940 pazartesi günü saat on dörtte Millî Emlâk müdürlüğünde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

Senelik kira üçer ay ara ile dört taksitte ve her taksit peşindir. Taliplerin muvakkat teminatlarile muayyen gün ve saatte komisyonda bulunmaları. (3919)

İstanbul Belediyesi İlânları

Karagümrükte Haticesultan mahallesinin Lökünçüler sokağında 42 numaralı Fetvaemini Nuri Efendi mektebi binası kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Yıllık kira muhammeni 48 lira ve ilk teminatı 3 lira 60 kuruştur. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 3/6/940 pazartesi günü 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (4043)

* * *

Taksim bahçesinin Panorama geçidinde bulunan demir iskelet ve saçla örtülü bina enkazı satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Tahmin bedeli 710 lira 30 kuruş ve ilk teminatı 53 lira 27 kuruştur. Şartname zabıt ve müamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 3/6/940 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (4075)

Nafia Vekâletinden:

4/6/940 salı günü saat 15 de Ankarada Nafia Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 978 lira 13 kuruş muhammen bedelli 135 sandık çivinin pazarlık usulü ile Haydarpaşadan teslim şartile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 73 lira 36 kuruştur.

İsteklilerin muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte ayni gün saatte 15 de mezkûr komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır. (2297) (4032)

Adana Belediye Riyasetinden

Belediyemize mühendis ve fen memuru alınacaktır

Belediyemizde (300) lira aylık ücretli bir mühendis veya mimar ile (170) şer lira aylık ücretli iki adet fen memurluğu münhaldir. 3656 sayılı barem kanunu hükümlerine göre bu maaşı alabileceklerin Adana belediye reisliğine müracaat etmeleri ilân olunur. (4058)

Mühim Telefon Numaraları

Size anî lüzumlu olabilecek telefon numaralarını veriyoruz. Bu numaraları defterinizin bir köşesine kaydediniz.

YANGIN

İstanbul itfaiyesi:	24222
Beyoğlu itfaiyesi:	44644
Üsküdar itfaiyesi:	60625

Otomatik olmıyan yerlerde santrala «Yangın» kelimesini söylemek kâfidir.

POLİS

Polis nöbetçi müdürü:	22418

SIHHÎ İMDAD

İstanbul ve Beyoğlu:	44998
Anadolu yakası:	60536

HASTAHANELER

Cerrahpaşa:	21693
Haseki Nisa:	24553
Beyoğlu:	49476

MUHTELİF

Kadıköy iskelesi:	43732
Şirketi Hayriye:	20045
Sirkeci garı:	23079
Haydarpaşa garı:	60794

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacamii karşısında Hasanbey apartımanı No. 33, Telefon: 43586

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 kr.	2700 kr.
Altı aylık	750 „	1450 „
Üç aylık	400 „	800 „
Bir aylık	150 „	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zıyamdan mes'uliyet kabul olunmaz.

Sahib ve Neşriyat Müdürü: Z. T. Ebüzziya
Basıldığı Yer: MATBAAI EBÜZZİYA

Asipirol Necati **Ağrı, sızıların, nezle, grip, romatizmanın ilâcıdır. Bahçekapı; Salih Necati**